

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**EV KADINLARINDA PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN
YORDAYICILARI OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET
EŞİTLİĞİ VE EŞ- BAĞIMLILIK**

Hatice TEKİN

**HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL**

**ANKARA
2020**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**EV KADINLARINDA PSİKOLOJİK İYİ OLUŞUN
YORDAYICILARI OLARAK TOPLUMSAL CİNSİYET
EŞİTLİĞİ VE EŞ- BAĞIMLILIK**

Hatice TEKİN

**HEMŞİRELİK ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL**

**ANKARA
2020**

Etik Beyan

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum "Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş- Bağımlılık" başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin fikir/hipotezi tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan araştırma tarafımdan yapılmış olup, tüm cümleler, yorumlar bana aittir. Yukarıda belirtilen hususların doğruluğunu beyan ederim.

Öğrencinin Adı Soyadı: Hatice TEKİN

Tarih: 13.01.2020

İmza:

KABUL VE ONAY

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Hemşirelik Anabilim Dalında

Hatice TEKİN tarafından hazırlanan

“Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
ve Eş- Bağımlılık” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından

YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak

OY BİRLİĞİ ile kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 13.01.2020

Doç. Dr. Nermin GÜRHAN
Gazi Üniversitesi
Hemşirelik Fakültesi
Jüri Başkanı

Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL
Ankara Üniversitesi
Hemşirelik Fakültesi
Üye

Doç. Dr. Başak DEMİRTAŞ HİÇYILMAZ
Ankara Üniversitesi
Hemşirelik Fakültesi
Üye

Tez hakkında alınan jüri kararı, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
yönetim kurulu tarafından onaylanmıştır.

İmza

Prof. Dr. Mehmet AKAN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Etik Beyan	ii
Kabul ve Onay	iii
İçindekiler	iv
Önsöz	vi
Simgeler ve Kısaltmalar	vii
Şekiller	viii
Çizelgeler	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problemin Tanımı	1
1.2. Genel Bilgiler	3
1.2.1. Ev Kadını	3
1.2.2. Psikolojik İyi Oluş	4
1.2.3. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	6
1.2.4. Eş- Bağımlılık	8
2. GEREÇ VE YÖNTEM	10
2.1. Araştırmanın Tipi	10
2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri	10
2.3. Araştırmanın Evren ve Örnekleme	10
2.4. Araştırmanın Soruları	11
2.5. Verilerin Toplanması	12
2.6. Veri Toplama Araçları	13
2.6.1. Kişisel Bilgi Formu	13
2.6.2. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	13
2.6.3. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği	14
2.6.4. Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği	15
2.7. Verilerin Analizi	15
2.8. Araştırmanın Etik İlkeleri	16
2.9. Araştırmanın Sınırlılıkları	16
3. BULGULAR	17
3.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Tanıtıcı Özellikleri	17
3.2. Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeyleri	20
3.3. Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyi	21
3.4. Ev Kadınlarının Eş-Bağımlılık Düzeyleri	22
3.5. Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcıları	23
4. TARTIŞMA	25
4.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Değerlendirilmesi	25
4.2. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyinin Değerlendirilmesi	27

4.3. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Eş-Bağımlılık Düzeyinin Değerlendirilmesi	28
4.4. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcılarının Değerlendirilmesi	30
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	32
5.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Sonuçlar	32
5.2. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeyine İlişkin Sonuçlar	33
5.3. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyine İlişkin Sonuçlar	33
5.4. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Eş- Bağımlılık Düzeyine İlişkin Sonuçlar	34
5.5. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcılarına İlişkin Sonuçlar	34
5.6. Öneriler	35
ÖZET	38
SUMMARY	39
KAYNAKLAR	40
EKLER	44
Ek-1. Aydınlatılmış Onam Formu	44
Ek-2. Kişisel Bilgi Formu	46
Ek-3. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği	48
Ek-4. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği	49
Ek-5. Eş- Bağımlılık Belirleme Ölçeği	50
Ek-6. Etik Kurul Kararı	51
Ek-7. Kurum İzni	53
ÖZGEÇMİŞ	54

ÖNSÖZ

Dünyanın ve toplumumuzun yarısını kadınlar, kadınların da önemli bir kısmını ev kadınları oluşturmaktadır. Birey olarak toplumsal varlıkları ve emekleri göz ardı edilen bu kadınlar, geleceğimiz olan çocukları yetiştirmekte ve ailesinin bütün gereksinimlerini karşılamaktadır. Dolayısıyla ev kadınlarının sağlığı toplumun sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle ev kadınları bilimsel çalışmalara konu olmalı, kadınların sağlığının korunması ve geliştirilmesi için bilimsel veriler elde edilmelidir. Ancak ev kadınlarının yer aldığı çalışma sayısı oldukça azdır. Bu araştırma ile ev kadınlarının psikolojik iyi oluşunun yordayıcıları olarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve eş- bağımlılıklarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimim boyunca bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, kıymetli fikir ve görüşleriyle beni destekleyen, varlığını hep hissettiğim değerli hocam Prof. Dr. Gülsüm ANÇEL'e,

Araştırmanın yürütülmesine izin veren Sincan Belediye Başkanlığına ve çalışmama katılan kıymetli ev kadınlarına,

Desteklerini her zaman hissettiğim Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Bölüm 73 Genel Cerrahi servisi sorumlu hemşiresi Ayşegül AKAR' a ve bütün çalışma arkadaşlarıma,

Desteklerini esirgemeyen ve her zaman yanımda olan dostlarım Tuğba YILDIRIM, Kübra ASLAN, Mustafa ŞENER ve Beyza Nur ŞİMŞEK' e,

Her zaman yanımda olan, desteklerini ve sevgilerini hep hissettiğim sevgili annem Aynur TEKİN, babam Güngör TEKİN ile kardeşlerim Alihan ve Buse'ye teşekkür ederim.

SİMGELER VE KISALTMALAR

β	Beta
CODAT	Codependency Assesment Tool
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
EşBBÖ	Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği
N	Örneklem Sayısı
PİO	Psikolojik İyi Oluş Ölçeği
SS	Standart Sapma
TCEÖ	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği
TDK	Türk Dil Kurumu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
U	Mann Whitney U Testi
P	Anlamlılık Düzeyi
r	Korelasyon Katsayısı
R ²	Regresyon Katsayısı
%	Yüzde

ŞEKİLLER

Şekil 1.1. Psikolojik iyi oluşun boyutları ve teorik temelleri

6

ÇİZELGELER

Çizelge 3.1. Araştırmaya katılan ev kadınlarının tanıtıcı özellikleri	18
Çizelge 3.2. Araştırmaya katılan ev kadınlarının ebeveyn ve kardeşlerinin tanımlayıcı özelliklerine ilişkin veriler.	19
Çizelge 3.3. Araştırmaya katılan ev kadınlarının ailelerinin bakım ve bağımlılık durumları.	20
Çizelge 3.4. Araştırmaya katılan ev kadınlarının psikolojik iyi oluş ölçeği puanları.	21
Çizelge 3.5. Araştırmaya katılan ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeyleri.	21
Çizelge 3.6. Araştırmaya katılan ev kadınlarının toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği puanları.	22
Çizelge 3.7. Araştırmaya katılan ev kadınlarının toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyleri	22
Çizelge 3.8. Araştırmaya katılan ev kadınlarının eş-bağımlılık belirleme ölçeği puanlar.	22
Çizelge 3.9. Araştırmaya katılan ev kadınlarının eş-bağımlılık düzeyleri	23
Çizelge 3.10. Psikolojik iyi oluş ölçeği toplam puanının yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları.	24

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı

Toplum tarafından benimsenen ve kalıplaşmış olan kadın algısı, kadının toplum içindeki konumunu ve çalışma hayatına katılımını etkilemektedir. Ev işlerinin kadınlarla ilişkilendirilmesi kadının toplumdaki ikincil statüsünü pekiştirmekte ve kadınlar anne ve eş olma rolü ile çalışma rolü arasında kalarak iş hayatına katılmaktan vazgeçebilmektedir. Kadınlar ev içinde yemek yapma, temizlik yapma, çocuk bakımı gibi işleri herhangi bir ücret elde etmeden yapmaktadır (Kaplan, 2011; Karakaya, 2018). Oysaki kadının ekonomik bağımsızlığının olması toplumsal kalkınmanın sağlanması açısından da önemli bir etkidir. Bir toplumda kadınların ve erkeklerin işgücüne katılım oranları arasında benzerlik olması o toplumun gelişmişlik düzeyi ile doğrudan ilişkilidir (Karakaya, 2018).

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 verilerine göre ülkemizde nüfusun %50,2' sini erkekler, %49,8' ini kadınlar oluşturmaktadır. Kültürel ve toplumsal anlayışa bağlı olarak erkek ve kadınlara uygun görülen özellikleri belirleyen toplumsal cinsiyet rolü, her cinsiyet için klişeleşmiş davranışları ve bireyin toplumun geleneksel görüşlerine olan uyumunu ifade eder (Fischer ve Arnold, 1990). Toplumun yarısını oluşturmasına rağmen, toplumun kadın ve erkekte farklı roller beklemesi anlamına gelen toplumsal cinsiyet rolü ve bu roller doğrultusunda farklı değer görmeleri kadınların erkeklere oranla daha fazla eşitsizliğe uğramasına yol açmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliği, kaynakların ayrılması ve ulaştırılmasında her cinsiyet için eşit olunmasıdır (Dworkin, 2018). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kaynaklara sahip olmayı etkilemesi nedeniyle kadınlar üzerinde olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Çalışma hayatına katılarak bir gelir elde etme, eğitim alma, sağlık hizmetlerine ulaşma, toplumda bir statü elde etme, karar mekanizmalarına katılma gibi çok temel gereksinimlerini karşılamalarında toplumsal cinsiyet eşitliği önemli bir etkidir (United Nations Development Programme, 2019). Küresel Cinsiyet Eşitliği Raporu (The Global Gender Gap Report) 2017 verilerine göre Türkiye,

cinsiyet eşitliği açısından 144 ülke içerisinde 131. sıradadır. Bu rapor, eğitim, politik katılım, sağlık ve ekonomik kaynaklar konusunda kadınların erkeklere oranla dezavantajlı konumda olduklarını göstermektedir. Küresel Cinsiyet Eşitliği Raporu (2017) Türkiye’de kadınların ancak %33,6’ sının iş hayatına katıldığını göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kadınların iş hayatına girememesine ve herhangi bir güvence altında olmadan geliri olmayan aile işçisi olarak çalışmasına neden olmaktadır (Altun ve Kahraman, 2013). TÜİK verilerine göre (2017) çalışma oranı 15 yaş ve üzeri erkeklerde %72,5 iken kadınlarda bu oran %33’tür, geliri olmayan aile işçisi olarak kadınların %25,9’u, erkeklerin ise %4,5’i çalışmaktadır. Bütün bu veriler kadınların toplumun yarısını oluşturmasına karşın cinsiyet eşitsizliği nedeniyle önemli bir kısmının evin dışında bir işte çalışmadığını göstermektedir. Toplumsal cinsiyet rolü içinde kadınlardan fedakâr ve bakım verici olmaları, sürekli yardım etmeleri, iyilik yapmaları, aşırı sorumluluk almaları vb. eş-bağımlılık davranışları beklenmektedir. Türkiye’ de erkeğin eve gelir getirdiği kabulüne dayalı aile tipi nedeniyle erkek evin geçimini sağlamakla görevlendirilirken kadının doğurganlığı, anneliği ve yaptığı ev işleri parasal değer kazanmamıştır ve kadının yaptığı bu işler toplum tarafından kültürel bir değer olarak kabul edilmektedir (Kalaycıoğlu ve Tılıç, 2001; Karabıyık, 2012). Altun ve Kahraman’a (2013) göre kadınların ev içinde sınırlandırılmasının sebebi kutsal olarak kabul edilen annelik görevinin iş hayatı nedeniyle yeterince yerine getirilemeyeceğinin düşünülmesidir.

Her toplumda kültürel ve tarihsel gelişime göre cinsiyetler arasında iş bölümü de farklılık göstermekte ancak kadını çocuk bakımı ve ev işleri gibi alanlarla sınırlayan bir anlayış genel kabul görmektedir (Dedeoğlu, 2000). Ülkemizde yapılan çalışmalarda ve elde edilen istatistiklerde çalışan kadınlarla ilgili verilere ulaşmak mümkünken ev kadınlarının bu roller içinde nasıl bir ruh sağlığına sahip olduğuna yönelik veriler çok sınırlıdır. Türkiye nüfusunun yarısını kadınlar ve kadınların da %25,9’ unu ev kadınları oluşturmaktadır. Türkiye Ruh Sağlığı Profili verilerine göre ise herhangi bir ruhsal hastalığa sahip olma oranı kadınlarda erkeklere göre 2 kat daha fazladır. Bu nedenle ev kadını olarak hayatını devam ettiren ve gelir getiren herhangi bir işte çalışmayan bu kadınların ruhsal iyi oluşlarının ve ilişkili faktörlerin

bilinmesi toplumun ruh sağlığı ve bu alanda çalışan bir disiplin olarak da psikiyatri hemşireliği açışından önemlidir.

Ev kadınlarında psikolojik iyi oluşun yordayıcısı olarak toplumsal cinsiyet eşitliği, eş-bağımlılık ve sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla ev kadını, psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş-bağımlılık anahtar kelimeleriyle “Google Akademik, DergiPark, ULAKBİM, Yk Tez, PubMed, Web of Science” gibi çeşitli veri tabanlarında yapılan literatür taraması sonucunda ev kadınlarında psikolojik iyi oluşu yordayan faktörleri inceleyen uluslararası ve ulusal düzeyde yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ülkemizde ev kadınlarında eş- bağımlılık durumlarının incelendiği iki çalışmaya ulaşılmıştır (Altun 2018; Altuntaş ve Altunova, 2015). Bu nedenle yapılan bu çalışma diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir ve bu çalışmada ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeylerini ve psikolojik iyi oluşun yordayıcıları olarak toplumsal cinsiyet eşitliği, eş-bağımlılık kavramları ve sosyodemografik özelliklerin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.2. Genel Bilgiler

1.2.1. Ev Kadını

Ev kadını, Türk Dil Kurumu tarafından ‘dışarıda herhangi bir işte çalışmayıp ev işlerini gören kadın, ev hanımı’ olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanıma göre ise ev kadını sosyal, kültürel ve ekonomik sebepler nedeniyle çalışma hayatına katılmayan ve ev içindeki emeğin sahibi olan tek kişidir (Karakaya, 2018). Bornstein (2009) aile ve evin sorumluluğunu alan ve yaptığı için karşılığında maddi bir gelir elde etmeyen kişiyi ev kadını olarak tanımlamaktadır. Yapılan bu tanımlara göre; ev kadınları ev içinde sınırlandırılmakta ve emekleri göz ardı edilmektedir. Her toplumda kadınlara ve erkeklere biyolojik farklılıklara dayandırılarak bazı roller yüklenmiştir. Ev kadınlarına yemek yapma, bulaşık yıkama, ev temizliği, ocuk

bakımı gibi ev içi roller atfedilmiş ve kadının sosyal statüsünün eşine bağlı olduğu anlayışı genel kabul görmüştür (Bergmann, 1981; Nilson, 1978). Bu durum kadınların ev içinde konumlandırılması ve yaptıklarının görünür olmamasıyla sonuçlanmıştır. Ev kadınları ile ilgili tanımlamalar doğrultusunda ev kadınlarının ev işleri ile ilgilenen, evin ve aile üyelerinin bakımını üstlenen kişi olduğu görülmektedir. Ev kadınları ev, eş ve çocuklarına ilişkin sorumlulukları üstlenmektedir.

Ev kadınlara yüklenen toplumsal rollerden biri anneliktir. Tarih boyunca kadınlar, bakım verme, fedakârlık yapma ve ev içinde sorumlulukları üstlenerek kurtarıcı olma gibi rollerle ilişkilendirilmiştir. Annelik toplumda kutsal bir rol olarak kabul edilmekte ve bu rolün aksayacağı düşünüldüğünden kadınlar, iş hayatına aktif katılamamaktadır. Kadınlar çocuk doğurma, çocukların bakımı ve yetiştirilmesi gibi annelik rolleriyle iyi ya da kötü olarak değerlendirilmektedir.

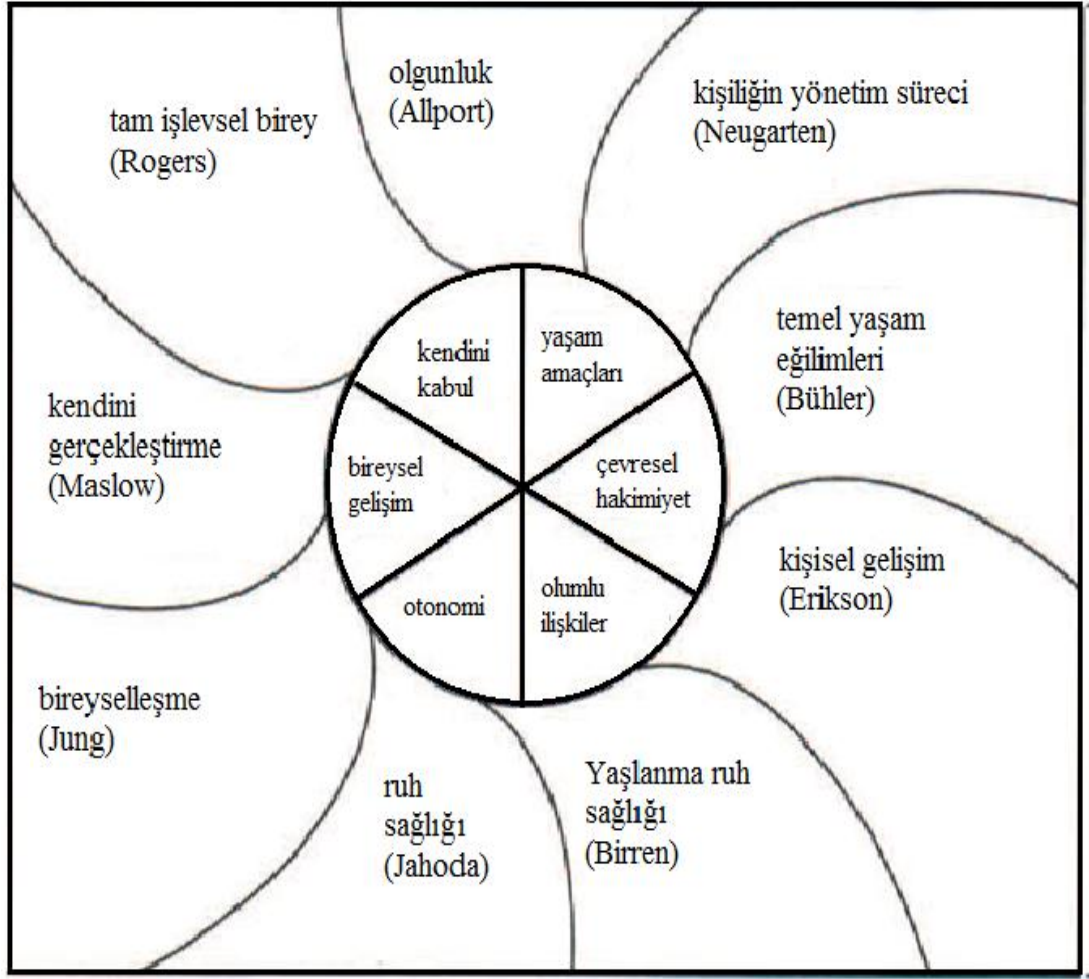
Bakım verme, cinsiyetçi iş bölümünden kaynaklanan anlayış nedeniyle kadınlara verilmiş bir görev olarak kabul edilmektedir. Böylelikle kadın aile bireyelerine ve yakınlarına bakım vermekle, erkek ise çalışmakla ve evine para getirmekle yükümlü kılınmıştır (Özateş, 2015). Ataerkil toplumsal yapının getirdiği bütün bu cinsiyetçi roller ve görevler kadınların eşine bağımlı olmasına ve ev içinde herhangi bir karşılığı olmadan çalışmasına neden olmuştur. Oysaki ev içinde yapılan bütün bu işler çok büyük çaba ve zaman karşılığında gerçekleşmektedir. Bu nedenle kadınların ev içinde yaptığı işlerinin karşılığının olması ve görünür kılınması önemlidir.

1.2.2. Psikolojik İyi Oluş

Bireyin olumlu ve güçlü yanlarını ön plana çıkaran bir anlayış olan pozitif psikoloji anlayışının artmasıyla birlikte depresyon, stres gibi olumsuz kavramlar yerini iyi oluş, mutluluk, erdem gibi olumlu kavramlara bırakmıştır. Pozitif psikolojinin en önemli kavramlarından biri iyi oluştur ve pozitif psikolojinin

belirleyicisi olarak görülmektedir. Genel olarak iyi oluş olumlu duygulanım ve olumlu duygudurum varlığı, olumsuz duyguların yokluğu, işlevsellik ve yaşam doyumu olarak tanımlanmaktadır (Andrews ve Withey 1976; Diener, 2000). İyi oluş kavramı eudaimonizm ve hedonizm olmak üzere iki temel anlayışla açıklanmaktadır. Hedonizm yaşamdan keyif almayı yani kişisel değerlendirmeleri kapsayan öznel iyi olma halidir. Eudaimonizm ise psikolojik olarak işlevsellik yani psikolojik iyi oluş olarak nitelendirilmektedir (Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002).

Psikolojik iyi oluş modeli Ryff tarafından 1989' da geliştirilmiştir. Bu model geliştirilirken Erikson'un kişisel gelişim; Maslow'un kendini gerçekleştirme; Birren' in yaşlanma ruh sağlığı; Jahoda' nın ruh sağlığı; Jung'un bireyselleşme; Rogers' ın tam işlevsel birey; Alport'un olgunluk; Neugarten' in kişiliğin yönetim süreci ve Bühler' in temel yaşam eğilimleri gibi model ve görüşlerden yararlanılmıştır (Şekil 1.1). Psikolojik iyi oluş, çevresel hâkimiyet, kendini kabul, diğerleriyle olumlu ilişkiler, özgür irade (otonomi), bireysel gelişim ve hayat amaçlarını kapsamaktadır. Kendini kabul, bireyin kendi ile ilgili iyi ve kötü özelliklerini, değişiklikleri kabul etmesi ve geçmişle ilgili olumlu duygular beslemesini içerirken otonomi bireyin düşünme ve davranışlarında bağımsız olabilmesidir. Çevresel hâkimiyet, bireyin çevresinde olup bitenleri yönetebilmesi, bireysel ihtiyaçlar ve değerler doğrultusunda uygun seçenekleri yaratabilmesi ve seçebilmesidir. Diğerleriyle olumlu ilişkiler, bireyin samimiyet, güven ve sevgi içeren, güçlü empati becerilerinin olduğu insan ilişkilerini ifade etmektedir. Gelişimin devam ettiğini hissetmek, yeni deneyimlere açık olmak, kendi potansiyelini bilmek bireysel gelişim kavramını; geçmişte ve şu anda yaşamın bir anlamı olduğuna inanmak, yaşamak için hedeflerin olması ise yaşam amacı kavramını belirtmektedir (Ryff, 1995). Bütün bu boyutlar bağlamında, psikolojik iyi oluş kavramı 'tam ve derinden tatmin edici bir şekilde hayat yaşama' olarak nitelendirilmektedir. (Ryff ve Keyes, 1995).

Şekil 1.1. Psikolojik iyi oluşun boyutları ve teorik temelleri (Ryff ve Singer 2008, s. 20)

1.2.3. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Cinsiyet (sex) kavramı, doğuştan gelen biyolojik farklılıklara dayalı, kadın ve erkek olarak tanımlanan bir kavramdır. Toplum tarafından o toplumun kültürel ve sosyal yapısına dayandırılarak kadın ve erkeklere yüklenen roller ve sorumluluklar ise toplumsal cinsiyet (gender) olarak tanımlanmaktadır (Bal D., 2014). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) toplumsal cinsiyeti, kadın ve erkeklerin sosyal olarak yapılandırılmış özellikleri olarak tanımlamakta ve bu özelliklerin toplumdan topluma değiştiğini ve değişebileceğini belirtmektedir. Kadınlara ve erkeklere toplum içinde, işte hatta birbirleriyle olan ilişkilerinde nasıl davranmaları gerektiğine dair normlar ve roller öğretilmektedir. Toplum tarafından beklenen bu roller yerine

getirilmediğinde birey damgalanmaya, ayrımcılığa, sosyal dışlanmaya maruz kalabilmekte ve bütün bunlar fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Eşitlik kavramı, bireyin tam ve özgür olarak kabiliyetlerini geliştirmesi, en azından bunun için toplumsal ve siyasi engellerin yok edilmesidir (Belek, 2001). Türk Dil Kurumu da fiziksel ve ruhsal farklılıklarına bakılmaksızın insanlar arasında toplumsal ve siyasi haklar açısından ayırım olmaması olarak tanımlamıştır. Bu tanımlardan yola çıkılarak eşitsizliğin önlenilebilir bir durum olduğu açıkça ortaya konmaktadır. Bu nedenle kadınlar ve erkekler arasındaki biyolojik ve fiziksel farklılıklar eşitsizlik olarak nitelendirilemez ve kabul edilemez bir durumdur.

Dünya nüfusunun yarısını oluşturmasına rağmen kadınlar toplumsal cinsiyet eşitsizliğine uğramakta, sosyal statüsünün düşük olması; eğitim, sağlık, iş hayatına katılma gibi temel insan haklarından daha az yararlanması hatta hiç yararlanamaması gibi durumlarla karşılaşmaktadır. Bu durumun yansımaları da kadınların sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri göstermektedir.

Koyun ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan bir araştırmada genç yaşta kızların aynı yaş grubundaki erkeklere göre 6 ila 10 kat daha fazla yeme bozukluğu problemi yaşadıkları görülmüştür. Çünkü kadınların güzel görünmesinin zayıf olması ile ilişkilendirildiği genel bir anlayış kabul görmektedir. Demirel ve arkadaşları bilinçsizce yapılan diyet, egzersiz vb. uygulamaların aşırı kilo kaybına ve elektrolit dengesizliği, hipotiroidi, amenore gibi farklı fiziksel sağlık sorunlarına neden olduğunu saptamışlardır (akt. Koyun ve ark., 2011). Yeme bozukluğuna, farklı ruhsal bozuklukların da eşlik ettiği bilinmektedir. Anksiyete bozukluğu (%41) ve duygudurum bozuklukları (%18) en sık rastlanan ruhsal sorunlardır (Herpetz, 2002).

Şimşek (2011) tarafından yapılan bir araştırmada cinsel yolla bulaşan hastalıklar, olumsuz şartlarda yapılan düşükler, sağlık hizmetlerine ulaşamama gibi nedenlerle kadınların hastalık yükü erkeklere göre daha fazla bulunmuştur. Ayrıca erken evlilikler ve adölesan gebeliklere bağlı olarak gebelik sürecinde; klimakterik

dönemde; kadınların fiziksel ve ruhsal olarak birçok sorunla karşı karşıya kaldığı bilinmektedir. Toplumumuzun yarısını oluşturan kadınların sadece kadın oldukları için temel hak ve özgürlüklerinden yararlanamaması ve daha az sağlıklı olması toplumun geleceği açısından da önemli bir durumdur. Bu nedenle kadınlar ve erkekler arasında toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması gerekmektedir.

1.2.4. Eş- Bağımlılık

Eş- bağımlılık kavramı ilk olarak 1950' lerde, Adsız Alkolikler olarak bilinen grupta eşi alkol bağımlısı olan kadınlarda görülen davranışları ve psikososyal özellikleri tanımlamak için kullanılmıştır (Cermak, 1986; Gierymski ve Williams, 1986 ve Mulry, 1987). 1980' lerde bağımsız bir konu olarak çalışılmaya başlanmış ve tedavi gerektiren bir durum olarak nitelendirilmiştir, böylelikle eş- bağımlılıkla ilgili çalışmalar artmış ve genel ruh sağlığı içine dahil edilmiştir (Hughes- Hammer ve ark., 1998). İngilizce karşılığı codependency olan eş- bağımlılık kavramı 'ilişki bağımlılığı' ve 'karşılıklı bağımlılık' olarak da kullanılmaktadır.

Amerikan Ulusal İlişki Bağımlılığı Birliği (1990), eş-bağımlılığı insanlara bağımlılıkla kendini gösteren, öğrenilmiş bir davranış olarak tanımlamıştır. Millon (1984) ise eş- bağımlılığı, kişinin kendisine olan güven eksikliği ve bağımsız olarak işlevsel olmaması ile karakterize ve önemli yaşamsal konularda 'tam sorumluluk' almasıyla görülen davranış bozukluğu olarak tanımlamaktadır. Eş- bağımlılık, Wegscheider- Cruse ve Cruse (1990) tarafından inkâr/sanrı (çarpık düşünme), duygusal baskı (çarpık duygular) ve kompülsiyon (çarpık davranış) olmak üzere 3 semptomu içeren durum olarak kavramsallaştırılmıştır (akt. Hughes- Hammer ve ark., 1998). Eş- bağımlılık, bakım verme, bütün sorumluluğu üstlenerek kurtarıcı olma, benlik saygısı düşüklüğü, takıntılı olarak aynı konuları düşünme, mükemmeliyetçilik, inkâr, güven olmayan iletişim, hayır diyememe, cinsel sorunlar ve abartılı sorumluluk duygusu gibi temel davranışlarla kendini göstermektedir (Ançel, 2017). Toplumsal cinsiyet rolü içinde kadınlardan fedakâr ve bakım verici olmaları, sürekli yardım etmeleri, iyilik yapmaları, aşırı sorumluluk almaları vb. eş-

bağımlılık davranışları beklenmektedir. Eş-bağımlılık ise çeşitli ruhsal sorunlara yol açmakta ve kadınlarda depresyon, anksiyete, yeme bozuklukları gibi tabloların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Hugs-Hammer ve ark., 1998; Makvand ve ark., 2009 ve Meyer, 1997).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Tipi

Ev kadınlarında toplumsal cinsiyet eşitliği, eş-bağımlılık ve sosyodemografik özelliklerin psikolojik iyi oluşu yordama gücünü ortaya koyan bu araştırma tanımlayıcı ve ilişkisel niteliktedir.

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Özellikleri

Bu araştırma, Ankara ilinin Sincan ilçesinde bulunan 12 adet Hanımlar Konağından randomize seçilen Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı ve Selçuklu Hanımlar Konağında yürütülmüştür. Araştırma bölgesinin Sincan ilçesi seçilmesinin nedenleri ev kadını popülasyonunun yüksek olması, çok göç alan bir bölge olması ve ulaşılabilir olmasıdır. Belirlenen üç Hanımlar Konağında araştırmaya eş zamanlı başlanmış ancak Kent Meydanı Hanımlar Konağı haziran ayında kapatılmıştır. Kent Meydanı Hanımlar Konağı kapatıldıktan sonra, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı ve Selçuklu Hanımlar Konağında araştırmaya devam edilmiştir. Araştırmanın başladığı mart ayından konağın kapatıldığı haziran ayına kadar ulaşılan katılımcılar araştırmaya dâhil edilmiştir. Bu konaklar hafta içi 08.00-16.30 arasında hizmet vermektedir. Konaklarda kadınlar bir araya gelerek sohbet etmektedirler. Aynı zamanda el işi, örgü vb. yapmaktadırlar. Bu konaklarda çocuk gelişimi, dini konular, Kur' an okuma gibi konularda kurslar da verilmektedir.

2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini 1 Mart 2019- 31 Ekim 2019 tarihleri arasında Ankara ilinin Sincan ilçesindeki 12 adet Hanımlar Konağına gelen ev kadınları

oluşturmaktadır. Hanımlar Konağına gelmek için üye olmak gerekmediği için kadınların sayısı belirlenememiştir.

Araştırmanın örneklemini 1 Mart 2019- 31 Ekim 2019 tarihleri arasında Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı ve Selçuklu Hanımlar Konağına gelen 249 (%94,67) ev kadını oluşturmuştur. Araştırma süresince 263 ev kadınına ulaşılmış ancak 14 katılımcı araştırmaya dâhil edilme kriterlerini sağlamaması nedeniyle araştırma dışında bırakılmıştır. Araştırmada veri toplarken aynı kadınlara ulaşıldığı noktada veri toplamaya son verilmiştir.

Veri toplama tamamlandıktan sonra güç analizi yapılmıştır. Araştırmacının çalışmanın etki genişliği üzerine herhangi bir öngörüsü bulunmadığı için Cohen' in önerdiği standart etki genişliklerinden küçük etki genişliği aralığında belirlenmiştir. Çoklu regresyon analiz için etki genişliği $f^2 = 0.04$ olmak üzere %95 güven düzeyinde 249 birey ile yapılan çalışmanın gücü %88 olarak bulunmuştur.

Araştırmaya dahil edilme kriterleri;

- Katılmaya gönüllü olmak,
- 18-65 yaş arasında kadın olmak,
- En az bir kez evlilik deneyimi yaşamış olmak,
- Sözel iletişimde sorun olmamak şeklinde belirlenmiştir.

2.4. Araştırmanın Soruları

Bu çalışma için belirlenen ve cevapları aranan sorular;

1. Ev kadınlarında psikolojik iyi oluş düzeyi nedir?

2. Ev kadınlarında toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyi nedir?
3. Ev kadınlarında eş-bağımlılık düzeyi nedir?
4. Ev kadınlarında psikolojik iyi oluşu toplumsal cinsiyet eşitliği, eş-bağımlılık ve sosyodemografik özellikler yordar mı?

2.5. Verilerin Toplanması

Etik kurul onayı ve kurum izninden sonra Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı ve Selçuklu Hanımlar Konağını kullanan ev kadınlarına araştırmaya dâhil edilme kriterleri doğrultusunda sözel ve yazılı onamın ardından ölçekler uygulandı. Araştırmanın yürütüldüğü süre içerisinde orada bulunan kadınlara araştırmacı tarafından genel bir bilgilendirme yapıldı ve tüm veriler araştırmacı tarafından gizlilik ilkesine bağlı kalınarak her bir katılımcının yalnız kalacağı bir ortamda toplandı. Gerekli bilgilendirmeler yapılarak katılımcının aydınlatılmış onam formunu okuması, anlaması ve imzalaması için süre verildi. Araştırmanın yapıldığı süre boyunca araştırmacı konakta bulundu ve katılımcıların sorularına yönelik açıklamalar araştırmacı tarafından yapıldı. Araştırma sırasında birçok kadın kendi el yazısıyla yazmak ve işaretlemek istemediği veya okuryazar olmadığı için veri toplama formları araştırmacı tarafından dolduruldu. Her bir katılımcı için 15-20 dk. zaman ayrıldı.

Araştırmanın yordayan (bağımlı) değişkeni psikolojik iyi oluş; ölçüt değişkenleri (bağımsız) ise toplumsal cinsiyet eşitliği, eş- bağımlılık düzeyleri ve sosyodemografik özelliklerdir. Araştırma sonuçlarında anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

2.6. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (PİOÖ), Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (TCEÖ) ve Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği (EşBBÖ) kullanılmıştır.

2.6.1. Kişisel Bilgi Formu

Kadınların yaş, eğitim, medeni durum, evlilik süresi, çocuk sayısı, psikolojik bir hastalık nedeniyle tedavi alma durumu, engellilik/fiziksel ve ruhsal hastalık nedeniyle evde bakıma muhtaç biri olup olmadığı eğer varsa kimin baktığına yönelik 16 soru yer almaktadır.

2.6.2. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

Psikolojik İyi Oluş Ölçeği 1989'da Ryff tarafından geliştirilmiştir. Her bir boyutu 14 maddelik 6 alt boyuttan oluşan toplamda 84 soruluk bir ölçektir. Ryff ve Keyes (1995) ölçeğin 6 alt boyutlu, 18 maddelik kısa bir formunu oluşturarak .70 ve .89 arasında korelasyon elde ederek kullanılmasına karar vermişlerdir.

Bu çalışmada da psikolojik iyi oluşun kısa formu olan ve İmamoğlu tarafından Türkçe'ye kazandırılan şekli kullanılmıştır (İmamoğlu, 2004). Ölçeğin Cronbach güvenilirlik katsayısı .79 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma için Cronbach güvenilirlik katsayısı .81 olarak bulunmuştur. Ölçek, her bir boyutu 3 maddeden oluşan toplamda 18 madde olan 5'li Likert (bana tamamen uygun, bana uygun, kararsızım, bana uygun değil, bana hiç uygun değil) tiptedir. Ölçek puan hesaplamasında; olumlu maddeler 5, 4, 3, 2, 1 şeklinde; ters çevrilerek puanlanması gereken maddeler ise 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde değerlendirilmekte ve "Psikolojik İyi Olma" ölçek puanı elde edilmektedir. Ölçeğin kendini kabul (madde 11,10, R12), bireysel gelişim (madde R15, 16, 6), hayat amacı (madde R2, R3, 8), insanlarla olumlu ilişkiler kurabilme

(madde 18, R9, R14), çevresel hâkimiyet (madde 4,17, R5), özerklik (madde 1, 13, R7) olmak üzere 6 alt boyutu bulunmaktadır. R ile gösterilen maddeler ters çevrilerek puanlanması gereken maddelerdir. Ölçekten alınan puan 18 ve 90 arasında değişmekte ve kesme noktası bulunmamaktadır (İmamoğlu ve Beydoğan, 2011). Bu çalışma için psikolojik iyi oluş düzeyi üç kategori olarak belirlenmiştir; ortalamadan standart sapma çıkarıldığında; “düşük”, eklendiğinde; “yüksek” ve ikisinin arasında alınan puanlar ise “orta” düzey psikolojik iyi oluş olarak belirlenmiştir. Bu ölçekten alınan 53 ve altındaki puanlar düşük, 54-71 arası puanlar orta, 72 ve üzeri puanlar yüksek düzeyde psikolojik iyi oluş olarak belirlenmiştir.

2.6.3. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği

Gözütok ve arkadaşları tarafından 2017’de geliştirilen 13 maddeli Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeğinin (TCEÖ) Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .88 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma için Cronbach güvenirlik katsayısı .97 bulunmuştur. Ölçeğin “erkeği üstün gören anlayış (madde 1, 6, 7, 9, 10, 11, 12 ve 13) ” ve “kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış (madde 2, 3, 4, 5 ve 8)”içeren iki alt boyutu bulunmaktadır. Beşli Likert tipte (kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) olan ölçeğin kesme noktası bulunmamakta ve puanlaması 13 ve 65 arasında değişmekte ve ‘erkeği üstün gören anlayış’ alt boyutundan yüksek puan alınması erkek egemenliğinin kabulünü ve ‘kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış’ alt boyutundan yüksek puan alınması kadının erkeğe bağımlı olduğunu göstermektedir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması ise toplumsal cinsiyet rollerinin kabulünü belirtmektedir (Gözütok ve ark., 2017) Ölçeğin kesme noktası bulunmamaktadır, ancak bu çalışma toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyi üç kategori olarak belirlenmiştir; ortalamadan standart sapma çıkarıldığında; “düşük”, eklendiğinde; “yüksek” ve ikisinin arasında alınan puanlar ise “orta” düzey olarak belirlenmiştir. Bu ölçekten alınan 24 ve altındaki puanlar düşük, 25-52 arası puanlar orta, 53 ve üzeri puanlar yüksek düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliği olarak belirlenmiştir.

2.6.4. Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği

Hughes-Hammer ve arkadaşları tarafından 1998’de geliştirilen ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2009’da Ançel ve Kabakçı tarafından yapılmış ve Cronbach güvenirlik katsayısı .91 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma için Cronbach güvenirlik katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Ölçek 25 maddeden oluşmakta ve 5’li Likert tiptedir. Ölçeğin diğerlerine odaklanma/ kendini ihmal (madde 1, 2, 3, 5, 8), benlik değeri düşüklüğü (madde 4, 12, 17, 21, 24, 25), kendini gizleme (madde 10, 11, 13, 14, 18), tıbbi sorunlar (madde 6, 7, 9, 16), aileye ilişkin konular (madde 15, 19, 20, 22, 23) olmak üzere 5 alt boyutu bulunmaktadır. Ölçekten alınan toplam puan 25 ile 125 arasında değişmektedir. Ölçeğin kesme noktası bulunmamakta, ancak bu çalışma için eş-bağımlılık düzeyi üç kategori olarak belirlenmiştir; ortalamadan standart sapma çıkarıldığında; “düşük”, eklendiğinde; “yüksek” ve ikisinin arasında alınan puanlar ise “orta” düzey olarak belirlenmiştir. Bu ölçekten alınan 41 ve altındaki puanlar düşük, 42-76 arası puanlar orta, 77 ve üzeri puanlar yüksek düzeyde eş-bağımlılık olarak belirlenmiştir.

2.7. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, katılımcılardan elde edilen verilerin analizleri SPSS 21.0 IBM paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tüm değerlendirmelerde örneklem grubu normal dağılımı gösterdiğinden parametrik testler kullanılmıştır. Sosyodemografik verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemleri, bağımlı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için de Pearson Korelasyon, bağımlı değişkeni hangi bağımsız değişkenlerin en iyi yordadığını belirlemek için Çoklu Doğrusal Regresyon analiz yöntemleri kullanılmıştır.

2.8. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmanın yapılabilmesi için Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulu Başkanlığından 56786525-050.04.04 / 12522 sayılı etik kurul kararı ve Sincan Belediye Başkanlığı Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğünden 35885467-774-E.4663 sayılı kurum izni alınmıştır. Araştırmaya katılan ev kadınlarına bilgi verildikten sonra sözlü ve yazılı onamları alınmıştır.

2.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

Hanımlar Konağını kullanmak için üye olmak gerekmediğinden üye sayısı ve evren belirlenememiştir. Bu nedenle 1 Mart 2019- 31 Ekim 2019 tarihleri arasında Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Selçuklu Hanımlar Konağı ve Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağını kullanan kadınlar araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular, ölçülen değerlerle sınırlıdır ve sonuçları araştırmanın yapıldığı bölgeye genellenebilir.

3. BULGULAR

Bu bölümde, 249 ev kadınının sosyodemografik özellikleri, psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş-bağımlılık düzeyleri ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Tanıtıcı Özellikleri

Araştırmaya katılan ev kadınlarına ait sosyodemografik özelliklere ait bulgular Çizelge 3.1' de verilmiştir. Ev kadınlarının yaş ortalaması $43,72 \pm 13,52$ bulunmuştur. Araştırmada yer alan ev kadınlarından %8,0' ının okuryazar olmadığı, %12,0' ının okuryazar , %16,5' inin ilkokul mezunu, %18,2' sinin ortaokul, %30,9' unun lise, %12,4' ünün lisans-önlisans, %2' sinin lisansüstü mezunu olduğu belirlenmiştir. Ev kadınlarının %85,5' i evli, %14,5' i ise boşanmış/dul/ayrı yaşayandır. Evlilik süresi 1 yıl ve daha az olanlar %10,8, 2-5 yıl arası olanlar %13,7, 6-9 yıl arası olanlar %17,3, 10 yıl ve üzeri olanlar %58,2' dir. Araştırmaya katılan ev kadınlarının %27,3' ü herhangi bir sebepten psikiyatrik tedavi alırken, %72,7' si herhangi bir psikiyatrik tedavi almamıştır.

Çizelge 3.1. Araştırmaya katılan ev kadınlarının tanıtıcı özellikleri

Demografik Özellikler	N	%
Eğitim Durumu		
Okuryazar Değil	20	8,0
Okur Yazar	30	12,0
İlkokul Mezunu	41	16,5
Ortaokul Mezunu	45	18,2
Lise Mezunu	77	30,9
Lisans-Önlisans Mezunu	31	12,4
Lisansüstü Mezunu	5	2,0
Medeni Durum		
Evli	213	85,5
Boşanmış/Dul/Ayrı Yaşayan	36	14,5
Evlilik Süresi		
1 yıl veya daha az	27	10,8
2-5 yıl arası	34	13,7
6-9 yıl arası	43	17,3
10 yıl ve üzeri	145	58,2
Psikiyatrik Tedavi		
Alan	68	27,3
Almayan	181	72,7

Araştırmaya katılan ev kadınlarının anne ve babalarının tanımlayıcı özelliklerine ve kardeşlerine ait veriler çizelge 3.2’ de gösterilmiştir. Ev kadınlarının %94,4’ ü kardeşe sahipken, %5,6’ sının kardeşi yoktur. Kardeş sayısı 1-2 olanlar %59,4’ü, kardeş sayısı 3 ve üzeri olanlar %35,0’ ı oluştururken, %10,4’ ü sadece kız, %41,8’ i sadece erkek, %42,2’ si hem kız hem de erkek kardeşe sahiptir. Araştırmaya katılan ev kadınlarının annelerinin %36,5’ i okuryazar değil, %28,5’ i okuryazar, %16,1’i ilkokul mezunu, %14,9’u ortaokul mezunu, %2,8’ i lise mezunu ve %1,2’ si lisans-önlisans mezunudur. Araştırmaya katılan ev kadınlarının annelerinden lisansüstü mezun olan yoktur. Annelerinin %10,4’ ü çalışıyor, %84,8’ i çalışmıyor ve %4,8’i emeklidir. Araştırmaya katılan ev kadınlarının babalarının eğitim durumuna baktığımızda ise %12,9’ u okuryazar değil, %26,9’ u okuryazar, %21,3’ ü ilkokul mezunu, %21,7’ si ortaokul mezunu, %15,2’ si lise mezunu ve %2,0’ ı lisans- önlisans mezunudur. Ev kadınlarının babalarından lisansüstü mezun olan yoktur. Ev kadınlarının babalarının %24,1’ i çalışıyor, %15,7’ si çalışmıyor ve %60,2’ si emeklidir.

Çizelge 3.2. Araştırmaya katılan ev kadınlarının ebeveyn ve kardeşlerinin tanımlayıcı özelliklerine ilişkin veriler.

Tanıtıcı Özellikler	N	%
Kardeş		
Var	235	94,4
Yok	14	5,6
Kardeş Sayısı		
Yok	14	5,6
1-2	148	59,4
3 ve üzeri	87	3,5
Kardeşlerin Cinsiyeti		
Yok	14	5,6
Kız	26	10,4
Erkek	104	41,8
Hem kız hem erkek	105	42,2
Annenin Eğitim Durumu		
Okuryazar Değil	91	36,5
Okur Yazar	71	28,5
İlkokul Mezunu	40	16,1
Ortaokul Mezunu	37	14,9
Lise Mezunu	7	2,8
Lisans-Önlisans Mezunu	3	1,2
Annenin Çalışma Durumu		
Çalışıyor	26	10,4
Çalışmıyor	211	84,8
Emekli	12	4,8
Babanın Eğitim Durumu		
Okuryazar Değil	32	1,9
Okur Yazar	67	26,9
İlkokul Mezunu	53	21,3
Ortaokul Mezunu	54	21,7
Lise Mezunu	38	15,2
Lisans-Önlisans Mezunu	5	2,0
Babanın Çalışma Durumu		
Çalışıyor	60	24,1
Çalışmıyor	39	15,7
Emekli	150	60,2

Araştırmaya katılan ev kadınlarının ailelerinin bakım ve bağımlılık durumlarını gösteren veriler çizelge 3.3’ de gösterilmiştir. Buna göre ev kadınlarının %80,7’ si çocuk sahibiyken, %19,3’ ünün çocuğu yoktur. Çocuk sayısı 1-2 olanlar %45,8 ve 3 ve üzeri olanlar %34,9’ dur. Ev kadınlarının ailelerinde %13,7 oranında fiziksel hastalığı nedeniyle bakım ihtiyacı olan kişi bulunmaktadır ve kadınların %12,0’ ı bakımı kendisi vermekteyken, %1,7’sinin bakımını akrabaları yapmaktadır. Ev kadınlarının ailelerinde ruhsal hastalığı nedeniyle bakım ihtiyacı olan biri bulunma oranı %4,8’ dir ve bakım verenlerin tamamı ev kadınlarının kendileridir.

Çizelge 3.3. Araştırmaya katılan ev kadınlarının ailelerinin bakım ve bağımlılık durumları.

Çocuk	N	%
Var	201	80,7
Yok	48	19,3
Çocuk Sayısı		
Yok	48	19,3
1-2	114	45,8
3 ve üzeri	87	34,9
Fiziksel Hastalık Nedeniyle Bakım İhtiyacı Olan Kişi		
Var	34	13,7
Yok	215	86,3
Fiziksel Hastalığı Olan Kişiye Bakım Veren		
Yok	215	86,3
Kendisi	30	12
Akraba	4	1,7
Ruhsal Hastalık Nedeniyle Bakım İhtiyacı Olan Kişi		
Var	12	4,8
Yok	237	95,2
Ruhsal Hastalığı Olan Kişiye Bakım Veren		
Yok	237	95,2
Kendisi	12	4,8

3.2. Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeyleri

Araştırmaya katılan ev kadınlara ait psikolojik iyi oluş düzeyine ilişkin bulgular çizelge 3.4’ te verilmiştir. Ev kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 62,45±9,55 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt ölçeklerinden alınan puan ortalamalarına bakıldığında kendini kabul 10,71±2,29,

bireysel gelişim $10,51\pm 2,57$, hayat amacı $9,33\pm 2,19$, insanlarla olumlu ilişkiler kurabilme $11,29\pm 2,6$, çevresel hâkimiyet $9,70\pm 2,31$ ve özerklik $10,92\pm 2,34$ puan ortalamaları bulunmuştur.

Çizelge 3.4. Araştırmaya katılan ev kadınlarının psikolojik iyi oluş ölçeği puanları.

PİO Alt Ölçekleri	Ortalama	Ss
Kendini Kabul	10,71	2,29
Bireysel Gelişim	10,51	2,57
Hayat Amacı	9,33	2,19
İnsanlarla Olumlu İlişkiler Kurabilme	11,29	2,6
Çevresel Hâkimiyet	9,70	2,31
Özerklik	10,92	2,34
PİO Ölçeği Toplam Puanı	62,45	9,55

Araştırmaya katılan ev kadınlarının 48'i (%19,3) düşük, 152'si (%61) orta ve 49'u (%19,7) yüksek düzey psikolojik iyi oluş göstermektedir (Bkz. Çizelge 3.5)

Çizelge 3.5. Araştırmaya katılan ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeyleri.

Psikolojik İyi Oluş	N	%
Düşük (<53 puan)	48	19,3
Orta (54-71 puan)	152	61,0
Yüksek (>72puan)	49	19,7

3.3. Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyi

Araştırmaya katılan ev kadınlarına ait toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyine ait bulgular tablo 3.6' da verilmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinden alınan toplam puan ortalaması $38,67\pm 14,42$ olarak saptanmıştır. Ölçeğin alt ölçeklerinden erkeği üstün gören anlayış $23,24\pm 9,1$ ve kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış $15,43\pm 5,56$ puan ortalamaları bulunmuştur.

Çizelge 3.6. Araştırmaya katılan ev kadınlarının toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeği puanları.

TCE Alt Ölçekleri	Ortalama	Ss
Erkeği Üstün Gören Anlayış	23,24	9,1
Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış	15,43	5,56
TCE Ölçeği Toplam Puan	38,67	14,42

Araştırmaya katılan ev kadınlarının 39'u (%15,7) düşük, 178'i (%71,5) orta ve 32'si (%12,9) yüksek düzey toplumsal cinsiyet eşitliği göstermektedir (Bkz. Çizelge 3.7).

Çizelge 3.7. Araştırmaya katılan ev kadınlarının toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyleri

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	N	%
Düşük (<24 puan)	39	15,7
Orta (24-52 puan)	178	71,5
Yüksek (>53 puan)	32	12,9

3.4. Ev Kadınlarının Eş-Bağımlılık Düzeyleri

Araştırmaya katılan ev kadınlarına ait eş- bağımlılık düzeyine ait bulgular çizelge 3.8' de gösterilmiştir. Eş- Bağımlılık Belirleme Ölçeğinden alınan eş-bağımlılık puanları ortalaması 58,98±18,22 olarak saptanmıştır. Ölçeğin alt ölçeklerinden diğerlerine odaklanma/kendini ihmal 12,26± 5,07, benlik değeri düşüklüğü 11,4±5,27, kendini gizleme 13,76±4,53, tıbbi sorunlar 8,86±3,95 ve aileye ilişkin sorunlar 12,71±3,39 puan ortalamaları bulunmuştur.

Çizelge 3.8. Araştırmaya katılan ev kadınlarının eş-bağımlılık belirleme ölçeği puanlar.

EşBB Alt Ölçekleri	Ortalama	Ss
Diğerlerine Odaklanma/Kendini İhmal	12,26	5,07
Benlik Değeri Düşüklüğü	11,4	5,27
Kendini Gizleme	13,76	4,53
Tıbbi Sorunlar	8,86	3,95
Aileye İlişkin	12,71	3,39
EşBB Ölçeği Toplam Puanı	58,98	18,22

Araştırmaya katılan ev kadınlarının 53'ü (%2,3) düşük, 151'i (%60,6) orta ve 45'i (%18,1) yüksek düzey eş-bağımlılık göstermektedir (Bkz. Çizelge 3.9)

Çizelge 3.9. Araştırmaya katılan ev kadınlarının eş-bağımlılık düzeyleri

Eş-Bağımlılık	N	%
Düşük (<41 puan)	53	21,3
Orta (42-76 puan)	151	60,6
Yüksek (>77puan)	45	18,1

3.5. Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcıları

Ev kadınlarının, yaş, evli olma, çocuğun varlığı, evlilik süresi, TCE Ölçeği ve EşBB Ölçeği toplam puanlarına göre PİO Ölçeği toplam puanının yordanmasına ilişkin regresyon analiz sonuçları Çizelge 3.10' da verilmiştir. Tüm değişkenler birlikte, PİO Ölçeği toplam puanı ile anlamlı bir ilişki vermektedir ($R=0,628$, $R^2=0,394$, $p<.01$). Tüm yordayıcı değişkenler birlikte, PİO Ölçeği toplam puandaki toplam varyansın yaklaşık %39'unu açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin PİO Ölçeği toplam puanı üzerindeki göreceli önem sırası; EşBB Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 10 yıl ve üstü, TCE Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 6-9 yıl arası, yaş ve medeni durum (evli olma) şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, TCE Ölçeği toplam puanın, EşBB Ölçeği toplam puanının, evlilik süresi (2-5 yıl arası, 6-9 yıl arası, 10 yıl ve üstü), yaş ve evli olma değişkenlerinin PİO Ölçeği toplam puanı üzerinde önemli (anlamlı) bir yordayıcı olduğu görülmektedir. Ev kadınlarının eğitim durumu, boşanmış/dul/ayrı yaşayan olmaları, evlilik süresinin 1 yıl veya daha az olması, herhangi bir psikiyatrik tedavi alma durumu, kardeşin varlığı, kardeş sayısı ve cinsiyeti, anne ve babanın eğitim ve çalışma durumları, çocuk olmaması, çocuk sayısı, fiziksel veya ruhsal hastalık nedeniyle bakıma ihtiyaç duyan kişi varlığı ve bakımı kimin verdiği ise anlamlı bir etkiye sahip değildir.

Çizelge 3.10. Psikolojik iyi oluş ölçeği toplam puanının yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları.

Değişken	B	Standart Hata B	β	T	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	74,577	3,186	-	23,407	.000	-	-
TCE Ölçeği Toplam Puan	-0,193	0,044	-0,291	-4,432	.000	-.400	-.275
EBB Ölçeği Toplam Puan	-0,212	0,028	-0,403	-7,480	.000	-.518	-.435
Medeni Durum (Evli)	5,861	1,580	0,216	3,711	.000	.231	.233
Çocuk (Var)	0,230	1,686	0,010	0,137	.891	-.204	.009
Evlilik Süresi (2-5 yıl arası)	-1,693	2,251	-0,061	-0,752	.453	.180	-.049
Evlilik Süresi (6-9 yıl arası)	-6,092	2,427	-0,242	-2,510	.013	-.134	-.160
Evlilik Süresi (10 yıl ve üstü)	-5,998	2,701	-0,310	-2,220	.027	-.155	-.142
Yaş	0,169	0,064	0,239	2,634	.009	-.206	.168

R=0,628, $R^2=0,394$
 $F_{(8,240)}=19,491$ p=.001

4. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde 249 ev kadınına uygulanan Kişisel Bilgi Formu, Psikolojik İyi Oluş Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş-bağımlılık Belirleme Ölçeğinden elde edilen bulgular ve psikolojik iyi oluşun yordayıcıları tartışılmıştır.

4.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılan ev kadınlarının %19,3'ü düşük, %61'i orta ve %19,7' si yüksek düzey psikolojik iyi oluş göstermektedir. Bu bulgu ev kadınlarının büyük bir çoğunluğunun psikolojik iyi oluş açısından risk altında olduğunu göstermektedir. Zaten ev kadınlarının %27,3'ü herhangi bir nedenden dolayı psikiyatrik tedavi almış ya da almaktadır. Bir diğer deyişle araştırmaya katılan her 4 kadından 1'i psikiyatrik tedavi için bir sağlık kuruluşuna başvurmuştur.

Dünya ve Türkiye nüfusunun yarısını oluşturan kadınların önemli bir kısmı ev kadını olarak yaşamını sürdürmektedir. Türkiye'de kadın nüfusunun %25,9' unu oluşturan ev kadınlarının psikolojik iyi oluş durumları ile ilgili ülkemizde ve yurtdışında sadece üç çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalarda çalışan kadınların ve ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeyleri incelenmiştir. Yapılan bir araştırmada ev kadınlarının ve çalışan kadınların psikolojik iyi oluşları değerlendirilmiş, ev kadınlarının psikolojik iyi oluşunun çalışan kadınlara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Shehan, 1984). Lennon (1994) tarafından yapılan ve genel iyi oluşa ilişkin bir araştırma da ise ev kadınlarının çalışan kadınlara göre daha fazla otonomiye, rutine, fiziksel çabaya sahip olduğu belirtilirken, zaman baskısına ve sorumluluğa daha az sahip oldukları görülmüştür. Ancak yapılan başka bir çalışmada ev kadınları ve çalışan kadınlar arasındaki psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Schwartzberg ve Dytel, 1988). Ülkemizde ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeyleri ile ilgili daha fazla çalışma yapılmalıdır.

Psikolojik iyi oluşun alt boyutları incelendiğinde ev kadınlarının psikolojik iyi oluş düzeyine ilişkin sonuçlar daha açık değerlendirilebilir. Gelişimin devam ettiğini hissetmek, yeni deneyimlere açık olmak, kendi potansiyelini bilmek bireysel gelişim kavramını ifade etmektedir. Ev kadınlarının %85,6' sını lise düzeyi ve altında eğitime sahip olan kadınlar oluşturmaktadır. Aynı zamanda kadınlar bireysel gelişim ve hayat amacı alt boyutlarında çocuklarına ve ailelerine yönelik amaçlara sahipken, kendileri için yeni bir şey istemediklerini, değişikliklere ve yeni yaşantılara açık olmadıklarını belirtmektedirler. Toplumun sosyokültürel yapısı, kadınların eğitim düzeyinin düşük olması ve ekonomik olarak bağımsız olmamaları, kadınların ev içindeki rollerini ve ailelerini öncelik olarak belirlemesine neden olabilir. Bu durum kadınların kendini ikinci plana atması, bireysel özelliklerinin ve potansiyelinin farkında olmaması ve yeni deneyimlere açık olmamasıyla sonuçlanabilmektedir. Özellikle kadınların kendilerini ikinci plana atmaları araştırmada ortaya çıkan fedakâr olma, sorumluluk üstlenme, bakım verici olma gibi eş-bağımlılık özellikleri ile de ilişkilendirilebilir. Aynı zamanda bu durum, bireyin olumlu ve olumsuz özelliklerini, değişiklikleri kabul etmesi ve geçmişe dair olumlu duygular beslemesini ifade eden kendini kabulünü de etkileyebilir.

Hayat amacı alt boyutunda ev kadınlarının en büyük amaçlarından biri çocuklarının iyi bir geleceğe sahip olmasıdır. Çocuklarının sağlık durumlarının iyi olması, iyi bir eğitim almaları, ekonomik açıdan refah bir yaşam sürmeleri vb. ev kadınları için önemlidir ve bu yönde gelecek planları yapmaktadır. Aynı zamanda aile birliğinin devamı da kadınların hayat amaçlarından biri olabilmektedir. Çünkü gelir getiren herhangi bir işte çalışmamaları ekonomik açıdan eşlerine bağımlı olmalarına neden olabilir. Kadınlara yüklenen fedakârlık, bakım verme, kurtarıcılık gibi roller kadınların çocuklarına ve ailesine yönelik yaşam amaçları belirlemesine ve kendine yönelik bir amaç edinmemesine neden olabilir. Oysaki Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisine göre her bireyin kendine yönelik hedefler belirleme ve hedeflerine ulaşarak kendini gerçekleştirme ihtiyacı vardır (Maslow ve Lewis, 1987). Bu nedenle ev kadınlarının daha iyi bir psikolojik iyi oluşa sahip olmaları için kendilerine yönelik hayat amacı edinmeleri ve bu amaçları gerçekleştirebilecekleri koşullara sahip olmaları gerekmektedir.

Kadınların ev içinde sınırlandırılması kadınların sosyalleşmesi açısından da bazı sonuçlar doğurmaktadır. Ev kadınlarının komşularını ve akrabalarını kapsayan sınırlı bir sosyal çevresi vardır ve bu durum ev kadınlarının yeni insanlarla tanışmasını, iletişim kurmasını ve deneyimlerini paylaşmasını da sınırlamaktadır (Altun, 2018). Halbuki farklı insanlarla tanışmak ve etkileşimde bulunmak, samimiyet ve güven içinde bir iletişim sürdürmeyi ve empati becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır (Şahin ve Neriman, 2012). İnsanlarla olumlu ilişkiler kurmanın psikolojik iyi oluşu arttırdığı bilinmektedir (Ryff, 1995). Bu nedenle ev kadınlarının sosyal çevresinin artması ve toplum içinde daha fazla etkileşimde bulunması kadınların psikolojik iyi oluşunu arttırabilir.

Kadınların kaynaklara ulaşma ve kullanmada erkeklere göre daha dezavantajlı olduğu Küresel Cinsiyet Eşitliği Raporu'nda (2017) açıkça ortaya konmaktadır. Bu durum kadınların ihtiyaçları doğrultusunda kaynaklara ulaşmasını, çevresini yönetebilmesini ve kendileri için seçenekler yaratmasını veya seçebilmesini olumsuz etkilemektedir. Buna bağlı olarak kadınların eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün düşük olması kadınların bağımsız olarak düşünebilmesini ve davranışlarını da etkileyebilmektedir. Ekonomik açıdan eşlerine bağımlı olmaları da kadınların otonomisini olumsuz etkileyen faktörlerden biridir (Özçatal, 2011). Kadınların bağımsızlığının desteklenmesi, eğitim düzeyinin ve sosyal statüsünün yükseltilmesi, ekonomik özgürlüğünün artırılması kadınların psikolojik iyi oluşunu etkileyen önemli faktörlerdir.

4.2. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyinin Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılan ev kadınlarının %15,7' si düşük, %71,5'i orta ve %12,9' u yüksek düzey toplumsal cinsiyet eşitliği göstermektedir Cinsiyetler arasında toplumsal roller ve değerlerden kaynaklanan farklılıklar bilinmektedir. Bu durum kadınların eğitim, sağlık, çalışma ve sosyal olanaklar gibi temel konularda bile ayrımcılığa uğramasına sebep olmuştur.

Araştırmaya katılan kadınların %85,6' sının eğitim düzeyi lise ve liseden az düzeydeyken sadece %2,0'ı lisansüstü mezundur ve lisans-ön lisans mezunu kadınlar %12,4'ünü oluşturmaktadır (Bkz. Çizelge 3.1). Çalışmaya katılan kadınların eğitim düzeyi Türkiye geneliyle benzerlik göstermektedir (TÜİK, 2018). Çalışmaya katılan ev kadınlarının eşlerinin ve ebeveynlerinin eğitim durumuna bakıldığında genel olarak kadınlarla benzerlik göstermektedir.

Meslek edinme ve iş hayatına katılma eğitim durumuyla ilişkilidir. Eğitim düzeyi arttıkça meslek edinmenin ve iş hayatına katılmanın arttığı bilinmektedir (Özaydınlık, 2014). Bu durum çalışmaya katılan kadınların ve eş, anne, babalarının eğitim durumu ve çalışma durumuyla da açıkça ortaya konmaktadır. Araştırmaya katılan ev kadınların eşlerinin %62,7' si, annelerinin %10,4'ü, babalarının ise %24,1'i çalışmaktadır. Ülkemizde erkeğin para kazanması, evi geçindirmesi ve ailesine bakması gerektiği yönünde cinsiyetçi bir anlayış hakimdir. Erkeğin eve para getirdiği aile tipi nedeniyle erkekler çalışmakta, kadınlar gelir getiren herhangi bir işte yeterince yer almamakta ve ev içinde hayatlarını devam ettirmektedirler. Araştırmaya katılan ev kadınlarının, ebeveynlerinin ve eşlerinin eğitim ve çalışma durumunun benzerlik göstermesi geleneksel yapının sürdürülmesinin hem sonucu hem de nedeni olabilir.

4.3. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Eş-Bağımlılık Düzeyinin Değerlendirilmesi

Araştırmaya katılan ev kadınlarının %21,3' ü düşük, %60,6' sı orta ve %18,1' i yüksek düzey eş-bağımlılık göstermektedir. Bu açıdan bakıldığında kadınlara yüklenen en büyük rollerden biri bakım verici olmalarıdır. Kadınlar tarih boyunca çocuk doğurma, çocuk bakımı vb. görevlerle ilişkilendirilmiş ve kadınların ev içinde çocuklarıyla ve diğer aile üyeleriyle ilgilenmesi gerektiği ön plana çıkmıştır (Vatandaş, 2011). Araştırmaya katılan ev kadınlarının da % 13,7' si evlerinde herhangi bir fiziksel hastalık nedeniyle bakıma muhtaç olan biriyle yaşamaktadır ve bu kadınların %88,2'si bakımı üstlenmektedir. Psikolojik bir hastalık nedeniyle

bakıma muhtaç biriyle aynı evde yaşayan kadınların oranı %4,8'dir ve bakımın tamamını bu ev kadınları üstlenmektedir. Bu durum bakım verme, kurtarıcılık, abartılı sorumluluk duygusu gibi davranışlarla karakterize eş- bağımlılıkla ilişkilidir (Ançel, 2017). Evde fiziksel veya ruhsal bir hastalık nedeniyle bakıma ihtiyacı olan biriyle yaşayan kadınların oranı %18,5 olmasına rağmen kadınların %68,7' si orta düzey ve üzerinde eş- bağımlılık özellikleri göstermektedir. Eş-bağımlılık depresyon, anksiyete, yeme bozuklukları gibi ruhsal hastalıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Hugs-Hammer ve ark., 1998; Makvand ve ark., 2009 ve Meyer, 1997). Zaten araştırmaya katılan ev kadınlarının %78,7' si orta ve yüksek düzeyde eş- bağımlılık özellikleri göstermekteyken, ev kadınlarının %27,3' ünün herhangi bir ruhsal hastalık nedeniyle psikiyatrik tedavi aldığı belirlenmiştir. Bu nedenle ev kadınları eş- bağımlılık özelliklerinin azaltılması açısından desteklenmelidir. Ev kadınlarının bağımlılık yaratıcı davranışlarını fark etmesi, karar verme mekanizmaları, problemi gerçekçi bir şekilde değerlendirmesi, uygun olmayan baş etme mekanizmalarını belirlemesi, bireysel güçlerini belirlemesi gibi konularda desteklenmesi ruh sağlığı çalışanlarının ve ekibin etkin bir üyesi olan psikiyatri hemşirelerinin koruyucu, önleyici ve tedavi edici girişimlerde bulunmasını gerektirmektedir. Aynı zamanda kadınların eş- bağımlılık durumlarını ortaya koyan araştırmaların daha fazla yapılması da eş- bağımlılığa yönelik girişimlerde yol gösterici olacaktır.

Türkiye'de ev kadınlarının eş- bağımlılık durumlarının incelendiği iki araştırma bulunmaktadır. Altunova ve Altuntaş (2015) tarafından yapılan araştırmada çalışmayan kadının eş- bağımlılık düzeyi çalışan kadının eş- bağımlılık düzeyine göre daha düşük bulunmuştur. Altun (2018) tarafından yapılan çalışmada ise ev kadınlarının %14,7'sinin düşük, %68,0'ının orta ve %17,3'ünün yüksek eş- bağımlılık gösterdiği belirlenmiştir ve bu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

4.4. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcılarının Değerlendirilmesi

Araştırmanın bağımlı değişkeni Psikolojik İyi Oluş Ölçek puanı, bağımsız değişkenleri ise sosyodemografik özellikler, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği puanı ve Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği puanıdır. Psikolojik iyi oluş durumunun yordayıcıları olarak tüm değişkenler birlikte alınmış ve çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Çoklu regresyon analizinin kullanılmasının amacı, tahmin ve açıklama amacıyla kullanılan istatistiksel bir yöntem olmasıdır. İki veya daha fazla sayıda bağımsız değişkenin yer aldığı çoklu (multiple) doğrusal regresyon analizi bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenin varyansını ne düzeyde yordadığına ilişkin ve bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkeni ne düzeyde tahmin edebildiğine ilişkin de çıkarım sağlayabilmektedir. Araştırmada bağımsız değişkenler PİO Ölçeği toplam puanındaki toplam varyansın yaklaşık %39'unu açıklamaktadır. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, TCE Ölçeği toplam puanının, EşBB Ölçeği toplam puanının, evlilik süresi (2-5 yıl arası, 6-9 yıl arası, 10 yıl ve üstü), yaş ve medeni durum (evli olma) değişkenlerinin PİO Ölçeği toplam puanı üzerinde önemli (anlamlı) bir yordayıcı olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre ev kadınlarında, 'evli olma' iyi oluşu yorduyorken 'evlilik süresi' arttıkça psikolojik iyi oluş azalmaktadır. Uçar (2018) tarafından yapılan, kadın ve erkek katılımcıların yer aldığı bir araştırmada evlilik süresinin psikolojik iyi oluşun yordanmasının evlilik sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Ebeveynler üzerinde yapılan bir araştırmada da psikolojik iyi oluşun evlilik süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür (Kındıroğlu, 2018).

Araştırma sonucuna göre psikolojik iyi oluşun yordanması yaşa göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir. Yaş arttıkça psikolojik iyi oluş düzeyi de artmaktadır. Bu durum yaş arttıkça hayat deneyimlerinin artması, baş etme ve problem çözme becerilerinin gelişmesi ile açıklanabileceği gibi ev kadını olmayı benimseme ve buna yönelik toplumsal rollere uyumun artmasıyla da açıklanabilir.

Eş- bağımlılık Belirleme Ölçeği toplam puanının psikolojik iyi oluşu yordadığı ve bunun negatif yönde olduğu bulunmuştur. Zaten eş- bağımlılığın depresyon, anksiyete, yeme bozuklukları gibi ruhsal bozukluklarla ilişkili olduğu yapılan araştırmalarla belirlenmiştir (Hugs-Hammer ve ark., 1998; Makvand ve ark., 2009 ve Meyer, 1997). Ev kadınlarında bakım verme, kurtarıcılık, fedakârlık gibi eş- bağımlılık özellikleri yaygın olarak görülmektedir. Bu nedenle ev kadınları kendini çocuklarına, eşlerine ve diğer aile üyelerine bakmakla yükümlü hissedebilir. Bu durum diğerlerine odaklanma ve kendini ihmal ve bunlara bağlı olarak tıbbi sorunlar yaşama ile sonuçlanabilir. Ev kadınlarında eş- bağımlılık düzeyi arttıkça psikolojik iyi oluşun azalması bu durumdan kaynaklı olabilir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği toplam puanının psikolojik iyi oluşu negatif yönde yordadığı belirlenmiştir. Ev kadınlarında toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyi arttıkça psikolojik iyi oluşun azalması ev kadınlarının toplumsal rollere ve görevlere uyum sağlanması ile açıklanabilir. Bu sonucun ortaya çıkmasında, erkeği üstün gören ve kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışın ev kadınları tarafından benimsenmesi etkili olabilir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, 249 ev kadınının sosyodemografik özellikleri, psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş-bağımlılık düzeyleri ile ilgili sonuçlara ve önerilere yer verilecektir.

5.1. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının yaş ortalamasının $43,72 \pm 13,52$ olduğu, %30,9 'unun lise mezunu, %85,5' inin evli ve %58,2' sinin 10 yıl ve üzeri evlilik süresine sahip olduğu, %27,3' ünün psikolojik tedavi aldığı,
- Araştırmaya katılan ev kadınlarının annelerinin %36,5' inin okuryazar olmadığı ve %84,8' inin gelir getiren herhangi bir işte çalışmadığı,
- Araştırmaya katılan ev kadınlarının babalarının %26,9' unun okuryazar olduğu ve %60,2' sinin emekli olduğu,
- Araştırmaya katılan ev kadınlarının hem annelerinin hem babalarının içinde lisansüstü mezun olmadığı,
- Araştırmaya katılan ev kadınlarının %94,4' ünün kardeşe sahip olduğu ve kardeş sayısı 1-2 olanların %59,4, sadece erkek kardeşe sahip olanların %41,8 olduğu,
- Araştırmaya katılan ev kadınlarının %80,7' sinin çocuğunun olduğu, çocuk sayısı 1-2 olanların %45,8 olduğu,

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının %13,7' sinin ailesinde fiziksel hastalık nedeniyle bakıma ihtiyaç duyan birinin olduğu ve ev kadınlarının %12.0' ının bakımı üstlendiği,

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının %4,8' inin ailesinde ruhsal hastalık nedeniyle bakıma ihtiyaç duyan birinin olduğu ve tamamının ev kadınları tarafından üstlenildiği belirlenmiştir.

5.2. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Düzeyine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının aldığı toplam puan ortalamasının $62,45 \pm 9,55$ olduğu,

- Alt ölçeklerinden alınan puan ortalamalarına bakıldığında kendini kabul $10,71 \pm 2,29$, bireysel gelişim $10,51 \pm 2,57$, hayat amacı $9,33 \pm 2,19$, insanlarla olumlu ilişkiler kurabilme $11,29 \pm 2,6$, çevresel hakimiyet $9,70 \pm 2,31$ ve özerklik $10,92 \pm 2,34$ puan ortalamaları olduğu,

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının 48'i (%19,3) düşük, 152'si (%61.0) orta ve 49'u (%19,7) yüksek düzey psikolojik iyi oluş gösterdiği belirlenmiştir.

5.3. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Düzeyine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinden aldığı toplam puanın ortalamasının $38,67 \pm 14,42$ olduğu,

- Alt ölçeklerinden alınan puan ortalamalarına bakıldığında erkeği üstün gören anlayış $23,24 \pm 9,1$ ve kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış $15,43 \pm 5,56$ olduğu,

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının 39'u (%15,7) düşük, 178'i (%71,5) orta ve 32'si (%12,9) yüksek düzey toplumsal cinsiyet eşitliği gösterdiği belirlenmiştir.

5.4. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Eş- Bağımlılık Düzeyine İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının Eş- Bağımlılık Belirleme Ölçeğinden aldığı toplam puan ortalamasının 58,98±18,22 olduğu,

- Alt ölçeklerinden alınan puan ortalamalarına bakıldığında diğerlerine odaklanma/kendini ihmal 12,26± 5,07, benlik değeri 11,4±5,27, kendini gizleme 13,76±4,53, tıbbi sorunlar 8,86±3,95 ve aileye ilişkin sorunlar 12,71±3,39 puan ortalamaları olduğu,

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının 53'ü (%21,3) düşük, 151'i (%60,6) orta ve 45'i (%18,1) yüksek düzey eş-bağımlılık gösterdiği belirlenmiştir.

5.5. Araştırmaya Katılan Ev Kadınlarının Psikolojik İyi Oluş Yordayıcılarına İlişkin Sonuçlar

- Araştırmaya katılan ev kadınlarının, yaş, medeni durum, çocuğun varlığı, evlilik süresi, TCE Ölçeği ve EşBB Ölçeği toplam puanlarına göre PİO Ölçeği toplam puanının yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonucunda, tüm değişkenler birlikte, PİO Ölçeği toplam puanı ile anlamlı bir ilişki gösterdiği ($R=0,628$, $R^2=0,394$, $p<.01$),

- Tüm yordayıcı değişkenler birlikte, PİO Ölçeği toplam puandaki toplam varyansın yaklaşık %39'unu açıkladığı,

- Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin PİO Ölçeği toplam puanı üzerindeki görece önem sırasının; EşBB Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 10 yıl ve üstü, TCE Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 6-9 yıl arası, yaş ve medeni durum (evli olma) şeklinde olduğu,

- Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçlarında, TCE Ölçeği toplam puanının, EşBB Ölçeği toplam puanının, evlilik süresi (2-5 yıl arası, 6-9 yıl arası, 10 yıl ve üstü), yaş ve medeni durum (evli olma) değişkenlerinin PİO Ölçeği toplam puanı üzerinde önemli (anlamlı) bir yordayıcı olduğu, diğer değişkenlerin ise anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir.

5.6. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına göre;

- Araştırmaya katılan her 4 kadından 1' inin psikolojik tedavi aldığı ve kadınların büyük çoğunluğunun düşük ve orta düzeyde psikolojik iyi oluş özellikleri gösterdiği bulunmuştur. Toplumun yarısını oluşturan kadınların ruh sağlığının korunması ve geliştirilmesi toplumun ruh sağlığı açısından da önemlidir. Bu nedenle kadınların ruh sağlığını korumaya ve geliştirmeye yönelik toplum ruh sağlığı reformları yapılması, kadınların ruh sağlığını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve çözümler üretilmesi, buna yönelik Sağlık Bakanlığının girişimlerde bulunması,

- Ev kadınlarının ve annelerinin önemli bir kısmının okuryazar olmadığı saptanmıştır. Bu nedenle temel insan haklarından olan eğitim hakkının her kadına sağlanması ve buna yönelik politikalar geliştirilmesi,

- Araştırmada ev kadınlarının ailelerinde fiziksel ve ruhsal hastalıklar nedeniyle bakıma ihtiyaç duyan biri olduğu ve büyük çoğunluğunun bakımının ev kadınları tarafından yapıldığı görülmüştür. Hem bakımı veren hem de bakımı alan bireyler fiziksel, psikososyal ve ekonomik açıdan bazı sorunlarla karşı karşıya

kalabilmektedir. Bu nedenle fiziksel ve ruhsal hastalık nedeniyle bakıma ihtiyaç duyan kişinin bakımını üstlenen ev kadınlarının hem psikolojik hem sosyal hem de ekonomik açıdan desteklenmesine yönelik düzenlemeler yapılması ve artırılması için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve belediyelerin işbirliği içinde olması,

- Ev kadınlarının üstlendiği bakım işinin sadece kadınlara yönelik bir görev olmadığına yönelik anlayışın artırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini ön plana çıkaran politikaların oluşturulması, sosyalleşmenin arttığı okul döneminden başlanarak bu kültürün yerleştirilmesi,

- Araştırmada ev kadınlarının çoğunun düşük ve orta düzeyde toplumsal cinsiyet eşitliği özellikleri gösterdiği belirlenmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadınların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz etkileyen bir durumdur. Bu nedenle kadınların toplumsal statüsünün yükseltilmesi için iş hayatına ve siyasi hayata katılımlarının artırılması ve desteklenmesi,

- Araştırmada ev kadınlarının çoğunun düşük ve orta düzeyde eş- bağımlılık özellikleri gösterdikleri belirlenmiştir. Eş- bağımlılık, kadınların fiziksel ve ruhsal sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle eş- bağımlılık durumunun önlenmesi; eş- bağımlılık durumu oluştuysa eş- bağımlılık özellikleri ile baş edebilmesi ve bu konuda desteklenmeleri, bağımsız bir birey olarak toplumda yer almalarının sürdürülmesi,

- Araştırmada toplumsal cinsiyet eşitliğinin, eş- bağımlılığın, yaşın, medeni durumun (evli olma) ve evlilik süresinin (2-5 yıl, 6-9 yıl, 10 yıl ve üzeri) psikolojik iyi oluşu yordadığı görülmüştür. Bu nedenle kadının aile ve toplum içinde güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet rolleri ve görevleri açısından eşitlikçi bir aile yapısının ve evlilik anlayışının benimsenmesi ve bunlara yönelik politikalar geliştirilmesi,

- Kadınların psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş- bağımlılık özellikleri açısından değerlendirilmesi, ruh sağlığı çalışanlarının ve bu ekibin önemli

bir parçası olan psikiyatri hemşiresinin birlikte önleyici, geliştirici ve koruyucu çalışmalar yapmaları önerilir.

ÖZET

Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş- Bağımlılık

Bu çalışmada ev kadınlarında psikolojik iyi oluşun yordayıcısı olarak toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş-bağımlılık düzeyi ve sosyodemografik özelliklerin incelenmesi amaçlanmıştır ve bu amaç bağlamında değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya çıkaran ilişkiyel araştırma modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini Ankara ilinin Sincan ilçesinde bulunan 12 adet Hanımlar Konağını kullanan ev kadınları oluşturmaktadır. Ancak Hanımlar Konağını kullanmak için üye olmak gerekmediğinden bu konakları kullanan kadınların sayısı bilinmemektedir. Bu nedenle araştırmanın örneklemini Mart 2019- Ekim 2019 tarihleri arasında Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı ve Selçuklu Hanımlar Konağına gelen ev kadınları oluşturmuştur. Aynı kadınlara ulaşılmaya birlikte çalışmaya son verilmiştir. Toplamda 263 kadına ulaşılmış ancak 14 katılımcı araştırma kriterlerini karşılamadığı için araştırmanın dışında bırakılmıştır.

Veriler ‘Kişisel Bilgi Formu’, ‘Psikolojik İyi Oluş Ölçeği’, ‘Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği’ ve ‘Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği’ kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizleri SPSS 21.0 IBM paket programı kullanılarak yapılmıştır. Tüm değerlendirmelerde örneklem grubu normal dağılımı gösterdiğinden parametrik testler kullanılmıştır. Sosyodemografik verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz yöntemleri, gruplar arası karşılaştırma yaparken, T-Testi, Mann Whitney U, Kruskal Wallis, bağımlı değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için de Pearson Korelasyon bağımlı değişkeni hangi bağımsız değişkenlerin en iyi yordadığını anlamak için Çoklu Doğrusal Regresyon analiz yöntemleri kullanılmıştır.

Araştırmada ev kadınlarının orta düzeyde psikolojik iyi oluş, toplumsal cinsiyet eşitliği ve eş- bağımlılık özellikleri gösterdiği belirlenmiştir ($p<0.05$). Tüm yordayıcı değişkenler birlikte, PİO Ölçeği toplam puandaki toplam varyansın yaklaşık %39'unu açıklamaktadır. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin PİO Ölçeği toplam puanı üzerindeki görece önem sırasının; EşBB Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 10 yıl ve üstü, TCE Ölçeği toplam puanı, evlilik süresi 6-9 yıl arası, yaş ve medeni durum (evli olma) şeklinde olduğu, regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçlarında, TCE Ölçeği toplam puanın, EşBB Ölçeği toplam puanının, evlilik süresi (2-5 yıl arası, 6-9 yıl arası, 10 yıl ve üstü), yaş ve medeni durum (evli olma) değişkenlerinin PİO Ölçeği toplam puanı üzerinde önemli (anlamlı) bir yordayıcı olduğu, diğer değişkenlerin ise anlamlı bir etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eş-bağımlılık, Ev kadını, Psikolojik iyi oluş, Toplumsal cinsiyet eşitliği

SUMMARY

Codependency and Gender Equality as Predictors of Psychological Well-being in Housewives

In this study, it was aimed to examine the gender equality and co-dependence level and sociodemographic characteristics as predictors of psychological well-being in housewives. In the context of the study, the descriptive and correlational type of research model used to reveal relationship between variables.

The population of the study consists of housewives using 12 Hanımlar Konağı located in Sincan district of Ankara. However, the number of women using these mansions is not known because membership is not required to use Hanımlar Konağı. For this reason, the sample of the study consisted of housewives who came to Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağı and Selçuklu Hanımlar Konağı between March 2019 and October 2019. The study was ended with the same women being reached. A total of 263 women were reached, but 14 participants were excluded from the study because they did not have the research criteria.

Data were collected by using The Personal Information Form, Psychological Well-being Scale, Gender Equality Scale and Co-Dependency Assessment Tool (CODAT). Data analysis was performed using SPSS 21.0 IBM package programme. Parametric tests were used in all evaluations as the sample group showed normal distribution. Descriptive analysis methods were used to evaluate sociodemographic data. Pearson Correlation was used to investigate the relationship between dependent variables and Multiple Linear Regression was used to determine which independent variables best predictors of psychological well-being.

In the study, it was determined that housewives showed moderate psychological well-being, gender equality and co-dependency ($p < 0,05$). All predictive variables explain approximately 39% of the total variance in the total score. According to the standardized regression coefficient (β), the order of relative significance of the predictive variables on the total score of the Psychological Well-Being Scale was; the total score of CODAT, duration of marriage which is 10 years and over, the total score of Gender Equality Scale, duration of marriage which is between 6-9 years, age and marital status (being married). In the T-test results related to the significance of the regression coefficients, the total score of Gender Equality Scale and total score of CODAT, the duration of marriage (2-5 years, 6-9 years, 10 years and above), age and marital status (married) variables determined that these were significant predictors on the total score of Psychological Well-Being Scale, while the other variables did not have a significant effect.

Keywords: Codependency, Housewife, Psychological well-being, Gender equality

KAYNAKLAR

- ALTINOVA HH, ALTUNTAŞ O (2015). Kadınların karşılıklı bağımlılığı ve buna etki eden faktörlerin incelenmesi. *International periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, **10(10)**.
- ALTUN ANK, KAHRAMAN N (2013). Kadının çalışmasına dair toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve kadınların zihniyet örüntüleri. *İletişim Araştırmaları Dergisi*, **11(1-2)**, 9-3.
- ALTUN E (2018). Ev kadınlarının yaşam doyumları ve eş- bağımlılık durumlarının İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye).
- ANÇEL G (2007). Kişilerarası ilişkilerde bağımlılık. Alter Yayıncılık, Basım sayısı: 2.
- ANÇEL G, ELİF K (2009). Psychometric properties of turkish form of codependency assessment tool. *Archives of Psychiatric Nursing*, **23(6)**, 441-453.
- ANDREWS FM, WITHEY SB (1976). Social indicators of well- being. *New York: Plenum Press*; 1976:**63**–106.
- DEMİRGÖZ BM (2016). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine genel bakış. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, **1(1)**, 15-28 .
- BAŞAR F (2017). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Kadın sağlığına etkisi. *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi*, **3**, 131-137.
- BAŞAR F, DEMİRCİ N (2015). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve şiddet. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, **2(1)**, 41-52.
- BELEK İ (2001). Eşitsizlik. *Sağlık, Toplum, Siyaset Dergisi*; **5**:5-9.
- BERGMANN BR (1981).The economic risks of being a housewife. *The American Economic review*, **71(2)**, 81-86.
- BORNSTEİN LC (2009). “Homemakers and Social Security: Giving Credits Where Credits are Due”, *Wisconsin Journal of Law. Gender and Society*, **24**: 255-275.
- CERMAK TL (1986). Diagnostic criteria for codependency. *Journal of psycho active drugs*, **18(1)**, 15-20.
- COHEN J (1977). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (revised ed.)

DEDEOĞLU S (2000). Toplumsal cinsiyet rolleri açısından Türkiye’ de aile ve kadın emeği. *Toplum ve Bilim*, **86**, 139-170.

DENNERSTEIN L, SMITH AM.A, MORSE C (1994). *Psychological well-being, mid-life and the menopause. Maturitas*, **20(1)**, 1–11.

DIENER E (2000). Subjective well being: the science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist* **55(1)**:34–43.

DWORKIN R(2018). What is equality? Part 2: Equality of resources. In *The Notion of Equality*. 143-205).

EŞİTLİK TANIMI, TÜRK DİL KURUMU, Erişim Adresi :
[[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn
&kelimesec=117401](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=117401)] Erişim Tarihi: 09.12.19

EV KADINI TANIMI, TÜRK DİL KURUMU, Erişim Adresi:
[[http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=ev%20kadını
&guid=TDK.GTS.53f4d2e32dd553.92191530](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=ev%20kadını&guid=TDK.GTS.53f4d2e32dd553.92191530)] Erişim Tarihi: 03.03.19.

FISCHER E ve ARNOLD SJ (1990). Morethan a labor of love: Gender roles and Christmas giftshopping. *Journal of consumer research*, **17(3)**, 333-345.

GENDER DEFINITION, THE WORLD HEALTH ORGANISATION Erişim Adresi:
[https://www.who.int/gender-equity_rights/understanding/gender-definition/en/]
Erişim Tarihi: 01.12.19

GIERYMSKI T, WILLIAMS T (1986). Codependency. *Journal of Psychoactive Drugs*, **18(1)**, 7-13.

GÖZÜTOK FD, TORAMAN Ç, ACAR-ERDOL T (2017). Toplumsal cinsiyet eşitliği ölçeğinin (TCEÖ) geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, **16(3)**, 1036-1048.

HERPETZ-DAHLMAN B (2002). Outcome in adolescent anorexia nervosa. *Acta Neuropsychiatrica* ,**14**, 90-98.

HUGHES- HAMMER C, MARTSOLF DS, ZELLER RA (1998). Depression and codependency in women. *Archives of Psychiatric Nursing*, **12(6)**, 326-33.

KAPLAN M (2011). “Kaplumbağa’nın Özgürlüğü” Kadınlar ve Ev İçi Emek, *Cyprus İnternational Universty Folklor Edebiyat Dergisi*, **65(17)**, 163- 172

KARABIYIK İ (2012). Türkiye’de çalışma hayatında kadın istihdamı. *MU İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, **32(1)**, 231-260.

KARAKAYA H (2018). Görünmez Emek ve Ev Kadınları. *Fırat Üniversitesi Uluslararası İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, **2(1)**, 73-94 .

- KEYES CLM, SHMOTKIN D, RYFF CD (2002). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, **82(6)**, 1007-1022.
- KOYUN A, TAŞKIN L, TERZİOĞLU F (2011). Yaşam dönemlerine göre kadın sağlığı ve ruhsal işlevler. hemşirelik yaklaşımlarının değerlendirilmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, **3(1)**,67-99.
- LENNON MC (1994). Women, work and well-being: The importance of work conditions. *Journal of Health and Social Behavior*, 235-247.
- MAKVAND HS, BIGDELI I, AGHA BA (2009). Codependency and mental health in wives of opioid drug abusers.
- MASLOW A, LEWIS KJ(1987). Maslow's hierarchy of needs. *Salenger Incorporated*, **14,9**.
- MEYER DF(1997). Codependency as a mediator between stressful events and eating disorders. *Journal of clinical psychology*, **53(2)**, 107-116.
- MILLON T (1984). In R. J. Corsini (Ed.), *Encyclopedia of psychology* (Vol. 1, p. 354). New York: John Wiley.
- MULRY JT (1987). Codependency: a family addiction. *American family physician*, **35(4)**, 215-219.
- NILSON LB (1978). The social standing of a house wife. *Journal of Marriage and the Family*, 541-548.
- ÖZATEŞ GELMEZ ÖS (2015). Ailevileştirilen bakımın kürek mahkûmları: Evde bakım uygulaması kapsamında bakım veren kadınların deneyimleri.
- ÖZAYDINLIK K (2014). Toplumsal cinsiyet temelinde Türkiye’de kadın ve eğitim. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, **(33)**.
- ÖZÇATAL E (2011). Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet ve Kadının Çalışma Yaşamına Katılımı. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, **1(1)**, 21-39.
- RYFF CD (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of Psychological well-being. *Journal of personality and social psychology*, **57(6)**, 1069.
- RYFF CD (1995). Psychological well-being in adult life. *Current directions in psychological science*, **4(4)**, 99-104.
- RYFF CD, KEYES CLM (1995). The structure of psychological well-being revisited. *Journal of personality and social psychology*, **69(4)**, 719.

- RYFF CD, SINGER BH (2008). Know thyself and become what you are: A eudaimonic approach to psychological well-being. *Journal of happiness studies*, **9(1)**, 13-39.
- SCHWARTZBERG NS, DYTELL RS (1988). Family stress and psychological well-being Among employed and non-employed mothers. *Journal of Social Behavior and Personality*, **3(4)**, 175.
- SHEHAN CL (1984). Wives' work and psychological well-being: An extension of Gove's social role theory of depression. *Sex Roles*, **11(9-10)**, 881-899.
- ŞAHİN S, NERİMAN ARAL (2012). Aile içi iletişim. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, **1(3)**, 55-66.
- ŞAVRAN TG (2014). Sağlıkta Toplumsal Cinsiyet Eşitsizlikleri: Eskişehir'de kırsal ve kentsel alanlarda kadın sağlığı. *Fe Dergisi: Feminist Elestiri*, **6(1)**, 98-116.
- THE GENDER GAP REPORT, WORLD ECONOMIC FORUM (2017). Erişim Adresi: [http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2017.pdf] Erişim Tarihi: 04.01.19
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU.İŞ GÜCÜNE DAHİL OLAMAMA NEDENLERİ, ARAŞTIRMASI (2018). Erişim Adresi: [http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2265] Erişim Tarihi: 11.02.19
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU. NÜFUSUN İŞ GÜCÜ DURUMU (2018). Erişim Adresi: [http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2262] Erişim Tarihi: 11.02.19
- UÇAR E (2018). Psikolojik iyi oluş yordayıcısı olarak dindarlık, evlilik doyumu ve problem çözme (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi).

EKLER

Ek-1. Aydınlatılmış Onam Formu

AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Araştırmanın adı: Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş-Bağımlılık

“Sayın gönüllü,

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı yüksek lisans tezim kapsamında planlanmış olan yukarıda adı yazılı araştırmaya katılmak üzere davet edilmiş bulunuyorsunuz. Bu araştırmada yer almayı kabul etmeden önce, araştırmanın ne amaçla yapılmak istendiğini anlamanız ve kararınızı bu bilgilendirme çerçevesinde özgürce vermeniz gerekmektedir. Aşağıdaki bilgileri lütfen dikkatlice okuyunuz, sorularınız olursa sorunuz ve açık yanıtlar isteyiniz.”

Bu çalışmanın amacı Ankara ilinin Sincan ilçesinde bulunan Hanımlar Konağına gelen ev kadınlarında toplumsal cinsiyet eşitliği düzeyi, eş-bağımlılık düzeyi ve sosyodemografik özellikleri ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Bu amaç doğrultusunda çalışmaya katılabilmemiz için, araştırmaya katılmaya gönüllü olmanız, , sözel iletişim açısından sorununuzun olmaması, 18-65 yaş aralığında olmanız, en az 1 kere evlilik deneyimi yaşamış olmanız ve Hanımlar Konağını kullanıyor olmanız gerekmektedir.

Araştırma Kent Meydanı Hanımlar Konağı, Selçuklu Hanımlar Konağı ve Ertuğrul Gazi Hanımlar Konağına gelen ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan ev kadınlarını kapsamaktadır. Çalışma kapsamında gerekli izinler alınmış olup gönüllü olan ev kadınlarına “Kişisel Bilgi Formu”, “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği”, “Eş-Bağımlılık Belirleme Ölçeği” ve “Psikolojik İyi Oluş Ölçeği” uygulanacaktır. Veriler sizlerle yüz yüze görüşülerek toplanacaktır. Veri toplamada mahremiyetinizin

korunması amacıyla araştırmacı ve sizin yalnız olacağınız ses geçirmeyen bir ortam ve veri toplama esnasında odaya kimsenin girmemesi sağlanacaktır. Size sözlü ve yazılı olarak araştırma hakkında bilgi verilecek ve aydınlatılmış onam formu verilerek okumanız istenecektir ve anlamadığınız kısımlar olursa cevaplanacaktır. Bu açıklamalardan sonra araştırmayı kabul edip etmemek sizin kararınızdır. Gönüllü olduğunuz takdirde size verilen formları doldurmanız yaklaşık 15-20 dakikanızı alacaktır. Araştırmaya katılım gönüllük esasına dayalıdır ve sizin için herhangi bir risk faktörü taşımamaktadır. Araştırmaya katılmayı kabul etmeniz ya da araştırmadan ayrılmamız durumunda herhangi bir olumsuz sonuçla karşı karşıya kalmanız söz konusu değildir. Araştırmadan istediğiniz bir anda çekilme özgürlüğüne sahipsiniz ve bunun için herhangi bir yaptırım uygulanmayacaktır. Bu araştırmaya katıldığınız için size herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

Bu araştırmada yer almak tamamen sizin isteğinize bağlıdır. Araştırmada yer almayı reddedebilirsiniz ya da başladıktan sonra da bırakabilirsiniz. Bu araştırmanın sonuçları bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmadan çekilmeniz ya da araştırmacı tarafından araştırmadan ıkarılmamız halinde sizinle ilgili veriler kullanılmayacaktır. Ancak veriler bir kez kullanıldıktan sonra araştırmadan çekilmeniz mümkün olmayacaktır. Sizden elde edilen tüm bilgiler gizli tutulacak, araştırma yayınlandığında da varsa kimlik bilgilerinizin gizliliği korunacaktır.

“Yukarıda yer alan ve araştırmaya başlanmadan önce gönüllülere verilmesi gereken bilgileri içeren metni okudum (ya da sözlü olarak dinledim). Eksik kaldığımı düşündüğüm konularda sorularımı araştırmacılara sordum ve net yanıtlar aldım. Yazılı ve sözlü olarak tarafıma sunulan tüm açıklamaları ayrıntılarıyla anladığım kanısındayım. Çalışmaya katılmayı isteyip istemediğim konusunda karar vermem için yeterince zaman tanındı.

Bu koşullar altında, araştırma kapsamında elde edilen şahsıma ait bilgilerin bilimsel amaçlarla kullanılmasını, gizlilik kurallarına uyulmak kaydıyla sunulmasını ve yayınlanmasını, hiçbir baskı ve zorlama altında kalmaksızın, kendi özgür irademle kabul ettiğimi beyan ederim.”

Kabul ediyorum

Araştırmacının Adı Soyadı
İmza/Tarih

Ek-2. Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıdaki sorulara size en uygun seçenekleri işaretleyerek (X) ya da açıklamalar yazarak yanıtlayınız.

1. YAŞINIZ:.....

2. EĞİTİM DURUMUNUZ:

- a. Okuryazar değil ()
- b. Okuryazar ()-ilkokul mezunu ()
- c. Ortaokul mezunu ()-lise mezunu ()
- d. Lisans(4 yıllık)-önlisans(2 yıllık) mezunu ()
- e. Yüksek lisans ya da doktora ()

3. MEDENİ DURUMUNUZ:

- a. Evli () 4. Soruya geçiniz
- b. Boşanmış, dul, eşinden ayrı yaşıyor ()

4. KAÇ YILDIR EVLİSİNİZ?

- a.1 yıl veya daha az () b.2-5 yıl() c.6-9 yıl() d.10 ve üzeri yıl()

5. KARDEŞİNİZ VAR MI?

- a. Evet () ise sayısı: a. 1-2 kardeş() b. 3 ve üzeri
- b. Hayır ()

6. KARDEŞLERİNİZİN CİNSİYETİ NEDİR?

7. ANNENİZİN EĞİTİM DURUMU:

- a. Okuryazar değil ()
- b. Okuryazar ()-ilkokul mezunu ()
- c. Ortaokul mezunu ()-lise mezunu ()
- d. Lisans(4 yıllık)-önlisans(2 yıllık) mezunu ()
- e. Yüksek lisans ya da doktora ()

8. ANNENİZİN ÇALIŞMA DURUMU:

- a. Çalışıyor ()
- b. Çalışmıyor ()
- c. Emekli ()

9. BABANIZIN EĞİTİM DURUMU:

- a. Okuryazar değil ()
- b. Okuryazar ()-ilkokul mezunu ()
- c. Ortaokul mezunu ()-lise mezunu ()
- d. Lisans(4 yıllık)-önlisans(2 yıllık) mezunu ()
- e. Yüksek lisans ya da doktora ()

10. BABANIZIN ÇALIŞMA DURUMU:

- a. Çalışıyor ()
- b. Çalışmıyor ()
- c. Emekli ()

11. EŞİNİZİN EĞİTİM DURUMU:

- a. Okuryazar değil ()
- b. Okuryazar ()-ilkokul mezunu ()
- c. Ortaokul mezunu ()-lise mezunu ()
- d. Lisans(4 yıllık)-önlisans(2 yıllık) mezunu ()
- e. Yüksek lisans ya da doktora ()

12. EŞİNİZİN ÇALIŞMA DURUMU:

- a. Çalışıyor ()
- b. Çalışmıyor ()
- c. Emekli ()

13. ÇOCUĞUNUZ VAR MI?

- a.Evet () ise sayısını: a. 1-2 çocuk() b. 3 ve üzeri çocuk()
- b.Hayır ()

14. ŞU ANA KADAR PSİKOLOJİK BİR PROBLEM NEDENİYLE BİR TEDAVİ ALMANIZ GEREKTİ Mİ?

- a. Evet ()
- b. Hayır ()

15. EVİNİZDE ENGELLİLİK/FİZİKSEL HASTALIK GİBİ NEDENLERLE BAKIM İHTİYACI OLAN VAR MI?

- a.Evet () ise Bakımını kim/kimler yapıyor: 1.Ben yapıyorum()2.Ücretli yardımcı ()
3. Akraba() 4. Diğer()
- b.Hayır ()

16. EVİNİZDE RUHSAL HASTALIK NEDENİYLE BAKIM İHTİYACI OLAN BİRİVAR MI?

- a.Evet () ise Bakımını kim/kimler yapıyor:1. Ben yapıyorum()2.Ücretli yardımcı ()
3. Akraba() 4. Diğer()
- b.Hayır ()

Ek-3. Psikolojik İyi Oluş Ölçeği

	Aşağıdaki ifadelerden “olmak istediğiniz” değil, sizi “olduğunuz” gibi anlatan en uygun ifadeyi işaretleyiniz. Bu ifadelerin hiçbirinin doğru veya yanlış yanıtı yoktur.	BANA ÇOK UYGUN	BANA UYGUN	KARARSIZIM	BANA UYGUN DEĞİL	BANA HİÇ UYGUN DEĞİL
1	İnsanların genel kabullerine uymasa bile kendi düşüncelerime güvenirim.					
2	Hayatı günü gününe yaşar, geleceği çok da düşünmem					
3	Bazen hayatta yapılması gereken her şeyi yapmışım gibi hissedirim					
4	Genel olarak yaşamımda duruma hakimimdir.					
5	Günlük yaşamın gerekleri, çoğu zaman beni zorlar					
6	Benim için hayat sürekli bir öğrenme, değişme ve gelişme sürecidir					
7	Güçlü fikirleri olan insanların etkisi altında kalırım.					
8	Bazı insanlar yaşamda anlamsızca dolanırlar ama ben onlardan değilim.					
9	Yakın ilişkileri sürdürmek benim için hep zor olmuştur.					
10	Yaşam öyküme baktığımda, hayatımın gidişatından memnuniyet duyarım.					
11	Kişiliğimin çoğu yönünü beğenirim					
12	Kendi hayatımı birçok açıdan değerlendirdiğimde başarabildiklerimi hayal kırıcı bulurum.					
13	Kendimi başkalarının önemli gördüğü değerlere göre değil, kendi önemli gördüklerime göre yargılarımla.					
14	İnsanlarla sıcak ve güvene dayalı ilişkim pek olmadı.					
15	Hayatımda büyük değişiklikler veya gelişmeler kaydetmeye çalışmaktan çoktan vazgeçtim.					
16	Bence insanın kendiyi ve dünyayla ilgili görüşlerini sorgulamasına yol açacak yeni yaşantıları olması önemlidir.					
17	Gündelik yaşamın çeşitli sorumluluklarıyla genellikle oldukça iyi bir şekilde baş ederim.					
18	İnsanlara beni soracak olduğunuzda benim“verici, vaktini diğerleriyle paylaşmaktan kaçınmayan biri” olduğumu söyleyeceklerdir.					

Ek-4. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÖLÇEĞİ

Değerli katılımcı,

Bu ölçek, erkek ve kadının toplumdaki konumu hakkındaki sizlerin görüşlerini belirlemek için hazırlanmıştır. Sizden beklenen, ölçekteki her bir ifadeyi (maddeyi) okumanız ve ifadeye (maddeye) katılma düzeyinizi “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Katılıyorum” ve “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneklerinden size uygun olanını çarpı işaretiyle (X) belirtmenizdir. Elde edilen veriler yalnızca bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır. Gerçek görüşlerinizi belirleyebilmemiz araştırmanın güvenilirliği bakımından önemlidir. Bu nedenle ölçeğe adınızı yazmayınız.

Sıra	İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	Erkek kadına göre olaylara daha mantıklı yaklaşır.					
2	Kadının erkekten çok para kazanması kadın erkek arasındaki ilişkiyi bozar.					
3	Kadın görüşeceği kişiler için kocasının onayını almalıdır.					
4	Ailenin parasal harcamaları erkeğin kontrolünde olmalıdır.					
5	Evle ilgili dışarıda yapılması gereken işler (fatura yatırma gibi) erkeğin sorumluluğudur.					
6	Erkek zeki olduğu için kadından daha başarılı olur.					
7	İş yaşamında erkeğe öncelik verilmelidir.					
8	Ev işleri (ütü, bulaşık, evin toplanması, temizliği, çocuk bakımı gibi) kadının sorumluluğudur.					
9	Siyaset “erkeksi” bir alandır.					
10	Kadının özgürlüğü her zaman erkeğin denetiminde olmalıdır.					
11	İş yaşamında üst düzey görevler erkeğe göredir.					
12	Erkek kadından her zaman bir adım öndedir.					
13	Erkek matematik ve fen alanındaki mesleklerde kadından daha başarılıdır.					

Ek-5. Eş- Bağımlılık Belirleme Ölçeği

EŞ-BAĞIMLILIK BELİRLEME ÖLÇEĞİ

Bu anket insanların yaşadıkları ilişki sorunlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Aşağıda bu sorunlar listelenmekte ve altlarında da 1'' den 5'' e kadar sorunları ne sıklıkta yaşadığınızı işaretlemek üzere rakamlar yer almaktadır.

Bütün soruları cevaplayınız. Eğer bir soruya hangi cevabı vereceğinizden emin olamazsanız, lütfen size en uygun görünen cevabı seçiniz.

- 1: hiçbir zaman, 2: ara sıra, 3: sık sık, 4: genellikle, 5: çoğu zaman.

	Hiçbir zaman	Ara sıra	Sık sık	Genellikle	Çoğu zaman
1. İnsanlar istemeseler de, kendimi onların sorunlarını çözmelerine yardım etmek zorunda gibi hissedirim.	1	2	3	4	5
2-İnsanların davranışlarını ve olayları kontrolüm altında tutmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
3-İnsanların doğal davranmalarına ve olayların doğal akışında gitmesine izin vermekten korkarım.	1	2	3	4	5
4- Kendimden utanırım.	1	2	3	4	5
5- Çaresiz ve suçlu hissettirerek, baskı ve tehdit uygulayarak, hükmedici davranarak, tavsiyelerde bulunarak ya da idare ederek insanları ve olayları kontrol etmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
6-Mide, karaciğer, bağırsak ya da idrar kesemle ile ilgili bir sağlık problemi yaşayacağım diye endişe duyarım.	1	2	3	4	5
7-Kafam vücudumun tükeneceği (iflas edeceği) fikriyle meşguldür.	1	2	3	4	5
8-Başkalarının sorunlarını çözmelerine yardım etmek zorundaymışım gibi hissedirim.	1	2	3	4	5
9-Sağlık durumumu ailem ve arkadaşlarımlıkinden kötü bulurum.	1	2	3	4	5
10-Gerçekten üzgün ya da kızgın hissetsem bile yüzümde mutluluk ifadesi olur.	1	2	3	4	5
11.Duygularımı belli etmem, belli edeceksem de, uygun ortam ve zamanı beklerim.	1	2	3	4	5
12-Kendimi bitkin ve harap olmuş hissedirim.	1	2	3	4	5
13-Kendimi öyle gizlerim ki hiç kimse gerçekten nasıl biri olduğumu bilemez.	1	2	3	4	5
14-Duygularımı sıkı kontrol ederim.	1	2	3	4	5
15-Çocukluğumda, yaşadığımız sorunlarla ilgili olarak ailem benimle açık bir şekilde konuşmazdı.	1	2	3	4	5
16-Mide, bağırsak ve idrar kesemle ilgili sağlık sorunlarımız olur.	1	2	3	4	5
17-Düşüncelerim, duygularım, görünüşüm, davranışım ve yaptığım her şeyde kendimi kusurlu bulurum.	1	2	3	4	5
18-Bana sıkıntı veren duygu ve düşüncelerimi hatırlamamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
19-Çocukluğumda sıkıntılı, duygusuz, madde bağımlılığı olan kişiler(alkol, uyuşturucu vb.)veya problemlerle dolu bir aile ortamım vardı.	1	2	3	4	5
20- Çocukluğumda ailem duygu ve sevgilerini bana açıkça gösterirlerdi.	1	2	3	4	5
21- Kendimi her şey için çok fazla suçlarım.	1	2	3	4	5
22- Şimdi değerlendirdiğimde çocuklukta yaşadığımız sorunlarla ilgili olarak ailemin bulduğu çözüm yollarından hoşnut olmadığımı hissedirim.	1	2	3	4	5
23- Şimdi değerlendirdiğimde çocukken ailemin benimle iletişim kurma biçiminden hoşnut olmadığımı hissedirim.	1	2	3	4	5
24-Kendimi küçük düşürülmüş veya sıkıntılı hissedirim.	1	2	3	4	5
25-Kendimden nefret ederim.	1	2	3	4	5

Ek-6. Etik Kurul Kararı

T.C
ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu Başkanlığı

01 Nisan 2019

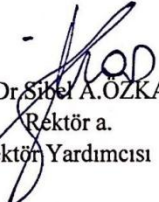
Sayı : 56786525-050.04.04 / 21590
Konu : Etik Kurul Kararı Hakkında

Sayın Hatice TEKİN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı

İlgi: 18/12/2018 tarihli başvurunuz.

“Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş-Bağımlılık” başlıklı tezi çalışması ile ilgili olarak Ankara Üniversitesi Etik Kurulunun 21/03/2019 tarihli toplantısında alınan 07/138 sayılı kararın bir örneği ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi saygılarımla rica ederim.

Prof. Dr. Sibel A. ÖZKAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER:
Karar Örneği (1 sayfa)

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ALT ETİK KURULU
KARAR ÖRNEĞİ

Karar Tarihi :21/03/2019

Toplantı Sayısı :07

Karar Sayısı :138

138-Üniversitemiz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencilerinden **Hatice Tekin**'in "Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş-Bağımlılık" başlıklı tezi çalışması ile ilgili 18/12/2018 tarihli "İnsan Üzerinde Yapılan Klinik Dışı Araştırmalar Başvuru Formu" Etik Kurulumuzca incelenmiştir.

Yapılan görüşmeler ve incelemeler sonucunda **Hatice Tekin**'in "Ev Kadınlarında Psikolojik İyi Oluşun Yordayıcıları Olarak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Eş-Bağımlılık" başlıklı tezi çalışması ile ilgili araştırma protokolüne uyulması ve etik onay tarihinden itibaren geçerli olması koşuluyla uygulanmasının etik açıdan uygun olduğuna oybirliği ile karar verildi.

ASLININ AYNIDIR

21/03/2019

Prof.Dr.Muharrem ÖZEN
Ankara Üniversitesi
Etik Kurulu Başkanı

Ek-7. Kurum İzni

T.C.
SINCAN BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü

Sayı : 35885467-774-E.4663
Konu : Tez Çalışması

13/05/2019

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
(Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dışkapı Yerleşkesi Şehit Ömer
Halisdemir Bulvarı Dışkapı/ANKARA)

İlgi : 05/02/2019 Tarih ve 23757613-302.01.08-E.1683 sayılı yazınız.

Hemşirelik Anabilim Dalı tezli yüksek lisans programı öğrenciniz Hatice TEKİN'in tez projesine ilişkin çalışmalarını Belediye Başkanlığımıza bağlı Hanım Konaklarında yapması tarafımızca uygun görülmüştür.
Bilgilerinize arz ve rica ederim.

e-İmzalıdır

İhsan DUMAN
Belediye Başkan Yardımcısı

ÖZGEÇMİŞ

I. Kişisel Bilgiler

Adı: Hatice

Soyadı: Tekin

Doğum Yeri ve Tarihi: Yenimahalle, 06.01.1994

Uyruğu: Türkiye Cumhuriyeti

II. Eğitim

2012-2016 Hacettepe Üniversitesi
Hemşirelik Fakültesi
Hemşirelik Bölümü
(%30 İngilizce dilinde eğitim)

2017-..... Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Hemşirelik Anabilim Dalı
Psikiyatri Hemşireliği

III. Mesleki Deneyim

Nisan 2017-..... Servis Hemşiresi- Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri
Erişkin Hastanesi
Genel Cerrahi Anabilim Dalı, Bölüm 73

IV. Bilimsel Yayınlar

- TEKİN H, CANBOLAT SÇ, ÖĞÜNÇER A, POLAT Ö, ÖZTÜRK S. Türkiye’de Tirajı En Yüksek Beş Gazetede Hemşirelikle İlgili Haberlerin İncelenmesi. 23-25 Nisan 2015 14. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresi, Kayseri, Türkiye (Poster Bildiri)